

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

GÜZELLİK VE SAÇ BAKIMI HİZMETLERİ

VÜCUT BAKIMI KOZMETİKLERİ

ANKARA 2006

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	v
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. SABUNLAR	3
1.1. Tanımı	3
1.2. Yapı ve Özellikleri	3
1.3. Bileşenler	4
1.4. Formülasyon	4
1.5. Sabun Tipleri	4
1.5.1. Tuvalet Sabunları	4
1.5.2. Şeffaf Sabunlar	4
1.5.3. Lüks Sabunlar	4
1.5.4. Deodoran Sabunlar	5
1.5.5. Krem veya Nemlendirici Sabunlar	5
1.5.6. Bebek Sabunları	5
1.5.7. Cildi koruyucu Sabunlar	5
1.5.8. Aşındırıcı Sabunlar	5
1.5.9. Yüzen Sabunlar	5
1.6. Kullanılışı	5
UYGULAMA FAALİYETİ	7
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	8
PERFORMANS DEĞERLENDİRME	9
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	10
2. BANYO ÜRÜNLERİ	10
2.1. Tanımı	10
2.2. Yapı ve Özellikleri	10
2.3. Bileşenler	10
2.3.1. Etkin Bileşenler	10
2.3.2. Etkin Olmayan Destekleyici Bileşenler	11
2.3.3. Özel Amaç İçin Kullanılan Etkin Bileşikler	11
2.4. Formülasyon	11
2.5. Preparat Tipleri	11
2.5.1. Banyo Tuzları, Küpleri ve Tabletleri	11
2.5.2. Banyo Yağları	12
2.5.3. Banyo Köpükleri	12
2.6. Banyo Preparatlarının Değerlendirilmesi	12
UYGULAMA FAALİYETİ	13
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	14
PERFORMANS DEĞERLENDİRME	16
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	17
1. VÜCUT ŞAMPUANLARI	17
3.1. Tanımı	17
3.2. Yapı ve Özellikleri	17
3.3. Bileşenler	17
UYGULAMA FAALİYETİ	18

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	19
PERFORMANS DEĞERLENDİRME	20
ÖĞRENME FAALİYETİ-4	21
4. BEBEK PREPARATLARI	21
4.1. Bebeklerde Görülen Cilt Bozuklukları.....	21
4.1.1. Bez Dermatitleri	21
4.1.2. İsilik	21
4.1.3. Yağlı Tabaka Termatitleri.....	21
4.1.4. Atopik Dermatit	22
4.1.5. Bebek Cildinin Korunması	22
4.2. Preparat Tipleri	22
4.2.1. Bebek Pudraları	22
4.2.2. Bebek Sabunları.....	22
4.2.3. Bebek Şampuanları	23
4.2.4. Bebek Yağları	23
4.2.5. Bebek Kremleri.....	23
UYGULAMA FAALİYETİ	24
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	26
PERFORMANS DEĞERLENDİRME	27
ÖĞRENME FAALİYETİ-5	30
5. HİJYENİK BAĞLAR	30
5.1. Tanımı	30
5.2. Yapı ve Özellikleri	30
5.3. Bileşimi	31
5.4. Formülasyon	31
5.5. Fiziksel, Mikrobiyolojik, Dermatolojik ve Fizyolojik Özellikler	31
UYGULAMA FAALİYETİ	32
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	33
PERFORMANS DEĞERLENDİRME	34
ÖĞRENME FAALİYETİ-6	35
6. BÖCEK KOVUCULAR	35
6.1. Tanımı	35
6.2. Yapı ve Özellikleri	35
6.3. Bileşenleri	35
6.4. Kullanılış.....	36
UYGULAMA FAALİYETİ	37
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	38
PERFORMANS DEĞERLENDİRME	40
ÖĞRENME FAALİYETİ-7	41
7. VÜCUT DEODORANTLARI	41
7.1. Gövde Deodorantları.....	41
7.1.1. Tanımı.....	41
7.1.2. Bileşimi.....	41
7.1.3. Çeşitleri ve Formülasyonu.....	41
7.1.4. Etkilerinin değerlendirilmesi	42
7.1.5. Kararlılık.....	43
7.2. Ayak Deodorantları.....	43

7.2.1. Tanımı.....	43
7.2.2. Kullanılışı	43
7.3. Vajinal Deodorantlar.....	43
7.3.1. Tanımı.....	43
7.3.2. Bileşenler	43
7.3.3 Kullanılışı	43
UYGULAMA FAALİYETİ	44
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	45
PERFORMANS DEĞERLENDİRME	46
ÖĞRENME FAALİYETİ-8	48
8. TER ÖNLEYİCİ ÜRÜNLER.....	48
8.1. Tanımı	48
8.2. Çeşitleri ve Formülasyonu	48
8.2.1. Krem Şeklinde	48
8.2.2. Çubuk Şeklinde.....	48
8.2.3. Roll-on Şeklinde	48
8.2.4. Pompalı Sistemler	49
8.2.5. Aerosol Şeklinde.....	49
8.3. Uygulama ve Etkileri	49
8.4. Etkilerinin Değerlendirilmesi.....	49
8.4.1. Gravimetrik Yöntem.....	49
8.4.2. Transepidermal Su Kaybının Ölçülmesi.....	49
UYGULAMA FAALİYETİ	50
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	51
PERFORMANS DEĞERLENDİRME	52
ÖĞRENME FAALİYETİ-9	54
9. KIL DÖKÜCÜ ÜRÜNLER	54
9.1. Tanımı	54
9.2. Yapı ve Özellikleri	54
9.3. Bileşenleri	54
9.4. Kullanılışı.....	55
UYGULAMA FAALİYETİ	56
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	57
PERFORMANS DEĞERLENDİRME	58
ÖĞRENME FAALİYETİ-10	59
10. GÜNEŞ ÜRÜNLERİ	59
10.1. Tanımı	59
10.2. Güneş Işığının Etkileri ve Güneşten Koruyucu Ürün Seçimi	59
10.3. Güneş Koruma Faktörü ve Etkinliğin Kontrolü.....	59
10.4. Bileşenleri	60
10.5. Formülasyon	60
10.6. Çeşitleri	60
10.6.1. Jeller.....	60
10.6.2. Yağlar	61
10.6.3. Aerosoller	61
10.6.4. Yağlı Sıvı Yağ Bazında Formüller	61
10.6.5. Emülsiyonlar.....	61

10.6.6. Köpükler	61
10.6.7. Losyonlar	61
10.7. Uygulama ve Etkileri	61
10.8. Kararlılık	62
10.9. Yapay Bronzluk Oluşturan Ürünler	62
10.10. Güneşlenme Sonrası Kullanılan Ürünler	62
UYGULAMA FAALİYETİ	63
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	64
PERFORMANS DEĞERLENDİRME	65
MODÜL DEĞERLENDİRME	66
CEVAP ANAHTARLARI	67
KAYNAKÇA	71

AÇIKLAMALAR

KOD	815SBG013
ALAN	Güzellik ve Saç Bakımı Hizmetleri
DAL/MESLEK	Alan Ortak
DERS	Kozmetik
MODÜLÜN ADI	Vücut Bakımı Kozmetikleri
MODÜLÜN TANIMI	Vücut bakımı kozmetikleri ile ilgili temel bilgi ve becerileri kapsayan bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	Ön koşul yok
YETERLİK	Vücut bakım ürünlerini uygulamak.
MODÜLÜN AMACI	<p>Genel Amaç Gerekli ortam ve araç gereç sağlandığında vücut bakımında kullanılan kozmetikleri tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.</p> <p>Amaçlar</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Sabun çeşitlerini seçerek, tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.➤ Banyo kozmetiklerini seçerek, tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.➤ Vücut şampuanlarını seçerek, tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.➤ Bebek preparatlarını seçerek, tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.➤ Hijyen bağlarını seçerek, tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.➤ Böcek kovucuları seçerek, tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.➤ Vücut deodorantlarını seçerek, tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.➤ Ter önleyici kozmetikleri seçerek, tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.➤ Kıl dökücü kozmetikleri seçerek, tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.➤ Güneş kozmetiklerini seçerek, tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Sabun çeşitleri, banyo kozmetikleri, şampuanlar, bebek preparatları, hijyenik bağlar, böcek kovucular, vücut deodoranları, ter önleyiciler, kıl dökücü ürünler, güneş kozmetikleri.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	<ul style="list-style-type: none">➤ Her öğrenme faaliyeti sonunda verilen çoktan seçmeli, doğru yanlış, eşleştirme ve boşluk doldurma değerlendirme soruları ve uygulamalı sorularla kendinizi değerlendirebileceksiniz.

	<ul style="list-style-type: none">➤ Yaptığınız uygulamaların sonunda performans testi ile kendinizi değerlendirebileceksiniz.➤ Modül sonunda ise kazandığınız bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla, öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.
--	---

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Günümüzde, güzellik, güzelleşme, güzel görünme gibi kavramlar, çoğu insan için lüks bir tüketim aracı olmaktan çıkmış ve adeta gereksinim haline gelmiştir. Toplumdaki bu beklenti, bazı meslek ve sanat dalları gibi kuaförlük ve güzellik hizmetlerini de fazlaca gündeme getirmiş ve bu meslek alanlarına olan talebi arttırmıştır.

Çalışma ortamı doğrudan insan vücudu olan bu meslek alanlarında çalışacak insan gücünün yetiştirilmesi de bir o kadar önem kazanmıştır. Çünkü uygulamalarda yapılabilecek en küçük bir hata bile insan sağlığını ciddi tehlikelere sokacak sonuçlar doğurabilir. Bu tür istenmeyen sonuçların ortaya çıkmaması için insan vücudunun fizyolojik özelliklerini, insan vücuduna uygulanan kozmetik preparatları ve bunların özelliklerini bilmek gerekir.

Bu modül, meslekte çalışan elemanların kullandıkları vücut bakım kozmetiklerini ve içerdiği kimyasalları tanımalarını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Bu modülü okuduğunuzda, insan vücuduna uygulanan kozmetik preparatları, bunların içeriklerini ve bu içeriğin ne amaçla hazırlandığını, cilt üzerindeki işlevlerini öğreneceksiniz. Bu bilgilerle, uygulama sırasında cildin yapısına ve türüne en uygun vücut bakımı ürünlerini seçecek, alerji gibi istenmeyen durumlarla karşılaşma riskini en aza indireceksiniz.

Bu modülden edineceğiniz bilgilerin yaşantınızı ve mesleğinize dair uygulamalarınızı kolaylaştırmasını umarak başarılar dilerim.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyetle; verilen bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında, sabun çeşitlerini tanıyarak seçebilecek, tekniğine uygun bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet ortamından ve kozmetik ürünlerin satıldığı mağazalardan sabun çeşitlerini araştırarak kazandığınız bilgileri sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.
- Parfümerilerde farklı markaların sabun çeşitleri hangi şekillerde piyasaya sunduğunu araştırınız ve seçiminde dikkat edilecek hususları arkadaşlarınızla tartışınız.

1. SABUNLAR

1.1. Tanımı

Sabunlar, eski dönemlerden beri, yüzey etkin madde olarak kullanılan ürünlerdir. Yağ ve uzun zincirli yağ asitlerinin, sodyum hidroksit, potasyum hidroksit gibi alkalilerle ilişkisine dayandırılarak üretilen tuzlardır. Günümüzde çeşitli kullanım amaçlarına göre farklı maddeler içeren , farklı özellikte sabunlar üretilmektedir.

1.2. Yapı ve Özellikleri

Sabunların pH değerleri genellikle 9-11 civarında olup alkali özellik taşır. Cilt pH'sının 5,5 civarında olduğunu düşünürsek, bu pH düzeyindeki sabunların cildi kurutabileceğini söyleyebiliriz.

Sabunlar genelde yumuşak ve sert olarak sınıflandırılırlar. Yumuşak sabunlar, potasyum hidroksit içerirler ve jel kıvamında, yarı şeffaf, sarımsı renktedirler. Alkolde çözünme özellikleri vardır ve antiasit olarak kullanılırlar. En iyi örneği yeşil sabunlar olup saboreik dermatit (ciltte yağlanmaya bağlı oluşan dermatit)'te kullanılır. Sodyum sabunları olarak da bilinen sert sabunlar ise adından da anlaşılacağı gibi sodyum hidroksit içerir. Genellikle, cilt temizliğinde, banyo ve tuvalet sabunu olarak kullanılır. Tedavi amaçlı olarak ise psoriasis (sedef), akne vulgaris (ergenlik sivilcesi) gibi durumlarda kullanılır. Yumuşak ve sert sabunlar arasındaki en önemli fark içerdikleri sabun miktarıdır. Sert sabunda %75-90 civarında olan sabun miktarı, yumuşak sabunlarda %10-25 arasındadır.

1.3. Bileşenler

Sabunlar, sabuna temizleme, köpürme, plastiklik, deriye uygunluk gibi özellikleri sağlayan yüzey etkin maddeler, bağlayıcılar, nemlendiriciler, dolgu maddeleri, koku ve boya maddeleri içerirler (Tablo 1).

MADDELER	% MİKTARLARI
Yüzey etkin maddeler	30-70
Plastikleştirici ve bağlayıcı maddeler	20-50
Köpük arttırıcılar	0-5
Dolgu maddeleri ve bağlayıcılar	5-30
Su	5-12
Koku maddeleri	0-3.0
Opaklık verici maddeler	0-0.3
Boya ve pigmentler	<1

Tablo 1: Sabunların içerdiği maddeler

1.4. Formülasyon

Sabun formülasyonu iki ana kısımdan oluşur. Birinci aşama, sabunlaşma aşamasıdır; ikinci aşama ise diğer katkı maddelerinin eklenmesi, karıştırma ve şekil verme işlemlerini kapsar. Formülasyonu hazırlamak ise kimya ve mühendislik bilgisi gerektiren karmaşık bir işittir.

1.5. Sabun Tipleri

1.5.1. Tuvalet Sabunları

İçinde hemen hemen hiç su bulunmayan, homojen bir hamur elde edebilecek biçimdeki en yüksek nitelikli yağlı maddelerden hazırlanır. Bu maddeler, cildin kaybolan yağını takviye edebilecek yağ asitleri, lanolin, lesitin, yağ alkolleri, bitkisel yağlar gibi maddelerdir

1.5.2. Şeffaf Sabunlar

Bunlara gliserinli sabunlar da denir ve iyi nitelikli banyo sabunu olarak kullanılırlar. Soğutma sırasında içerisine gliserin, alkol, şeker gibi maddelerin eklenmesiyle, homojenliğini korur ve elektrolitlere karşı duyarsız hale gelir.

1.5.3. Lüks Sabunlar

İçerdikleri %5'den fazla parfüm nedeniyle daha yüksek yağ oranına sahiptirler. Ancak sabunun alkali yapısı düşünüldüğünde seçilen bu parfümün yapısına ve oranına dikkat etmek gerekir.

1.5.4. Deodoran Sabunlar

Bunların en önemli özellikleri, deodoran etkisi sayesinde koku yapan bakterileri öldürücü etkileri olmasıdır. Vücuda tazelik ve ferahlık sağlayan etkin maddeler içerirler.

1.5.5. Krem veya Nemlendirici Sabunlar

İçerisine hindistan cevizi yağı, zeytinyağı gibi etkin özellikteki yağlardan yüksek oranda eklenmiş, cildi yumuşatma, nemlendirme özelliğine sahip olan sabunlardır.

1.5.6. Bebek Sabunları

Yapısındaki koku ve katkı maddeleri azaltılmış, alkali özelliği hafif olan, papatya gibi cildi yumuşatma özelliğine sahip maddelerle hazırlanmış sabunlardır.

1.5.7. Cildi koruyucu Sabunlar

Cildin kaybolan yağını sağlayıcı maddelerin yanısıra, yapısına protein ve süt bileşikleri eklenen sabunlardır. Su ve alkali sabunların cildi kurutucu etkisine karşı kullanılırlar.

1.5.8. Aşındırıcı Sabunlar

Cilt lekelerini, cilt yüzeyindeki ölü deri tabakasını ve gözeneklerdeki derin kirleri uzaklaştırmak amacıyla yapısına aşındırıcı maddeler eklenmiş sabunlardır. Aşınmanın derecesi, kullanılan aşındırıcının miktarına ve çeşidine bağlıdır. Aktif akne ve sivilce sorunu olan ciltlerde bu tip sabunların kullanılması, bunların patlayıp dağılmasına neden olabileceği için uygun değildir.

1.5.9. Yüzen Sabunlar

Yoğunluğunu, su yoğunluğunun altına düşürmek için karıştırma yoluyla içine hava katılan sabunlardır. Bu sayede suyun yüzeyinde kalır.

1.6. Kullanılışı

Deri üzerine uygulanacak her tür kozmetik işlemin ilk aşaması temizliktir. Öyle ki temizlenmemiş bir cilt uygulayacağımız kozmetik ürünleri bünyesine alamaz. Gözenekleri ve yüzeyi her türlü kirden, yağdan arındırılan cilt hem deri solunumunu daha etkin olarak gerçekleştirir hem de uygulanan her türlü kozmetik ürünü kolaylıkla absorbe eder (emer). Cilt temizliğinde sabunların kullanımıyla ilgili dikkat edilecek bazı noktaları şu şekilde sıralayabiliriz:

- Cildimizin türünü ve yapısını dikkate alarak sabun seçimini yapmak.
- Cildimizi temizlemekle birlikte, kişiyi rahatlatan, derinin rengini ve kokusunu değiştirebilen sabunlar kullanmak.

- Gerektiğinde deri enfeksiyonlarını önleyebilecek, deride dezenfeksiyonu sağlayacak sabunlar kullanmak.
- Kullanım süresince koku ve köpük özelliğini kaybetmeyecek sabunlar kullanmak.
- İki kullanım arasında sabunu kuru kalacak şekilde muhafaza etmek.

Resim 1. 1. Sabunların uygulanışı

Resim 1. 2. Sabunların durulanması

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Cildin yapısını ve özelliklerini doğru tespit ediniz. (Bkz. saç ve cilt analizi mod.)	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Cildin yapısına en uygun ürünü seçiniz.	➤ Derinin her türlü özelliğini dikkate alınız.
➤ Kişisel hijyen koşullarını yerine getiriniz.	➤ Tırnaklarınızı kısa kesip ellerinizi yıkayınız.
➤ Ellerinizi ıslatınız. Sabunu ellerinize sürerek köpürtünüz.	➤ Saçlarınızı havlu ya da bant yardımıyla toplayınız.
➤ Köpürttüğünüz sabunu temizlemek istediğiniz bölgeye masaj hareketleriyle sürünüz.	➤ Sabunu öncelikle elinizde köpürtüp sonra yüzünüze sürünüz.
➤ Cildi yıkayarak ya da silerek durulayınız.	➤ Suyun sıcaklığına dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

AÇIKLAMA: Aşağıda size verilen cümleleri dikkatli okuyarak yanlarındaki boşluklara doğru (D) ya da yanlış (Y) işareti koyunuz.

1. () Sabunlar genelde alkali yapı gösterirler.
2. () Yumuşak sabunlar sodyum içerir.
3. () Sert sabunların içerdiği sabun miktarı daha azdır.
4. () Sabunların yapısının büyük bölümünü yüzey etkin maddeler oluşturur.
5. () Tuvalet sabunlarının yapısında bol miktarda yağ maddesi kullanılır.
6. () Yapısında alkol, gliserin ve şeker gibi maddelerin kullanıldığı sabunlara lüks sabunlar denir.
7. () Deodorant sabunlar koku yapan bakterileri öldürücü özelliğe sahiptir.
8. () Bebek sabunları hafif alkali özelliktedir.
9. () Akneli ve sivilceli ciltler aşındırıcı sabun kullanımından kaçınmalıdırlar.
10. () Sabunlar nemli ortamlarda muhafaza edilmelidir.

NOT: Cevap anahtarımız modülün sonundadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Yaptığınız çalışmaları kriterlere göre değerlendirerek, eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Cilt yapısını doğru olarak teşhis ettiniz mi?		
2	Cildin yapısına en uygun sabun çeşidini seçtiniz mi?		
3	Tırnaklarınızı kestiniz mi?		
4	Kişisel hijyen koşullarını yerine getirdiniz mi?		
5	Ellerinizi ve yüzünüzü ıslattınız mı?		
6	Sabunu elinizde köpürttünüz mü?		
7	Köpüren sabunu masaj hareketleriyle cilde sürdünüz mü?		
8	Cildi yıkayarak ya da silerek duruladınız mı?		
9	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
10	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
11	Derinin her türlü özelliğini dikkate aldınız mı?		
12	Tırnaklarınızı kısa kesip ellerinizi yıkadınız mı?		
13	Saçlarınızı havlu ya da bant yardımıyla topladınız mı?		
14	Sabunu öncelikle elinizde köpürtüp sonra yüzünüze sürdünüz mü?		
15	Suyun sıcaklığına dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda hayır şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı evet ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette, verilen bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında banyo ürünlerini tanıyarak seçebilecek, tekniğine uygun bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet ortamından, kozmetik ürünlerin ve banyo aksesuarlarının satıldığı mağazalardan banyo ürünlerini araştırarak kazandığınız bilgileri sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.

2. BANYO ÜRÜNLERİ

2.1. Tanımı

Banyo ürünleri, banyo esnasında ve banyodan sonra kullanılan, vücudu temizleyen, suyun sertliğini gideren, suya renk ve koku vererek banyo işini zevkli hale getiren, kişiyi rahatlatan, cildi yumuşatan ürünlerdir. Genellikle banyo küvetlerinde kullanıldıkları için Avrupa’da ve Amerika’da yaygındır.

2.2. Yapı ve Özellikleri

Banyo ürünleri, kristal, toz ve sıvı şekilde hazırlanırlar. Sabunların yapısında bulunan yüzey etkin maddeler, banyo ürünlerinin yapısında da bulunur. Bunların tüm vücut ile temas ettiği düşünülürse kalitesi ve güvenilirliği önem kazanmaktadır. Vücutta temizleme işlemi yaparken cildin yağını fazla uzaklaştırmamaları, cilde gerekli nemi sağlamaları, toksik ve alerjik etki göstermemeleri beklenir.

2.3. Bileşenler

Banyo ürünlerinde kullanılan maddeler, temizleme işlemi gerçekleştiren ana bileşikler, etkin olmayan bileşikler ve özel amaçlar için kullanılan etkin bileşikler olmak üzere üç grupta incelenebilir.

2.3.1.Etkin Bileşenler

Yüzey etkin maddelerdir. Köpük oluşturma, ıslatma, kir ve yağı uzaklaştırma ve durulama gibi temel etkinliklere sahiptirler.

2.3.2. Etkin Olmayan Destekleyici Bileşenler

Banyo ürünlerinin, hoşça giden, kullanıma uygun ve hijyenik olarak güvenilir preparatlar olması amacıyla kullanılır. Bu maddeler arasında, kalınlaştırıcı, köpüğü kararlı kılan, kompleks oluşturan, parlaklık ve opaklık (sedefli beyaz) sağlayan, koruyucu, renk ve koku maddeleri sayılabilir.

2.3.3. Özel Amaç İçin Kullanılan Etkin Bileşikler

Özel amaçlar için kullanılan etkin bileşikler ise özellikle yıkama işlemi sonrasında kaybolan deri yağını tekrar kazandırmak amacıyla kullanılan hidrokarbonlar, trigliseritler gibi lipofilik (yağı seven) maddelerdir.

2.4. Formülasyon

Katı banyo preparatları hazırlanırken, uygun bileşenler seçildikten sonra karıştırılır. Renklendirme ve koku verme işlemi, püskürtme ya da uygun boyanın alkollü çözeltilisine daldırma şeklinde yapılır. Ayrıca banyo suyunda hızlı çözünmeleri için efervesan maddeler de eklenir.

Sıvı banyo preparatları hazırlanırken, elde edilen ürünün köpük içermemesi istendiğinden, uygun üretim yöntemi ve karıştırıcılar seçilir.

2.5. Preparat Tipleri

2.5.1. Banyo Tuzları, Küpleri ve Tabletleri

Banyo tuzları banyo suyunun sertliğini gideren, güzel koku bazen de renk vermek amacıyla kullanılan preparatlardır. Toz, kristal ve tablet formlarında piyasaya sunulmuştur. Hepsinin temel yapısı aynıdır. Banyo tuzları toz halde elde edildikten sonra içerisine nişasta gibi bağlayıcı maddeler eklenerek küp ve tablet haline getirilirler.

Resim 2.1: Çeşitli banyo tuzları

2.5.2. Banyo Yağları

Cildi yumuşatan ve cilde hoş koku veren, köpürmeyen ya da çok az köpüren banyo preparatlarıdır. Bunlar suyla karışmayan, suda dağılıp yüzen ve suda çözünen yağlar olarak iki gruba ayrılır.

Suyla karışmayan, suda dağılıp yüzen banyo yağları, hidrofobik (suyu sevmeyen) yapıya sahiptir. Çeşitli yağ asitleri, bitkisel yağlar, yağda çözünen renk maddesi ve esanstan oluşurlar. Bu yağların küvet kenarlarında birikmesi istenmeyen bir durumdur.

Suda çözünen yağlar ise banyo suyu ile karışarak homojen bir yapı oluştururlar. Bileşimlerinde yağ, yüksek oranda yüzey etkin madde, yumuşatıcı ve parfüm bulunur. Bu yağların suda çözünmesi, banyo suyuyla bir emülsiyon oluşmasını ve süt kıvamı almasını sağlar. Banyo yağlarına köpürme özelliğine sahip koku maddeleri eklenerek köpüren banyo yağları da hazırlanır.

Resim 2.2: Kalıp olarak hazırlanmış güllü ve limonlu banyo yağları

2.5.3. Banyo Köpükleri

Banyo suyuna eklendiklerinde yüksek oranda köpük oluşturan preparatlardır. Temizlemenin yanısıra rahatlama ve tazeleme gibi etkileri de vardır. Sıvı, toz, tablet ve kapsül formlarında piyasaya sunulmuşlardır. Yapılarında yüzey etkin maddeler (köpük ajanları), kalınlaştırıcı, köpüğü kararlı kılcı maddeler, katkı maddeleri, parfüm ve çözücüler bulunur.

Resim 2.3: Sıvı banyo köpüğü

2.6. Banyo Preparatlarının Değerlendirilmesi

Banyo preparatlarının üretiminde kullanılan her türlü hammadde dermatolojik ve toksikolojik testlerden geçirilip güvenilirlikleri kanıtlanmıştır. Ancak yine de piyasaya sunmak üzere hazırlanıp bitmiş ürünler de çeşitli testlerden geçirilmelidir. Bu nedenle üretim sırasında ve ambalajlamadan sonra analitik kontroller yapılır. 30 aydan fazla bir sürede kolay bozulabilir özellikte değil ise son kullanma tarihine gerek duyulmaz. Ambalajın son hali, farklı sıcaklıklarda ve ışık etkisi altında tutularak kararlılık testleri gerçekleştirilir. Belirli zaman aralıklarıyla kimyasal ve mikrobiyolojik testler yapılır.

Bu tip preparatların, köpük miktarı, deri geçimliliği, kararlılığı ve cildin kaybolan yağını takviye etmesi gibi özellikleri de farklı yöntemlerle test edilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Cildin yapısını ve özelliklerini doğru tespit ediniz (bk. Saç ve Cilt Analizi Mod.).	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Küvetin temiz olduğundan emin olunuz.	➤ Küvet temizliği için kalıntı bırakmayacak dezenfektanlar kullanınız.
➤ Su sıcaklığını ayarlayarak küveti doldurunuz.	➤ İdeal banyo suyunun 33-37 derece arasında olduğunu unutmayınız.
➤ Kullanacağınız banyo preparatlarını, banyo suyuna yeteri miktarda karıştırınız.	➤ Banyo preparatlarının suda tam çözünme, köpürme gibi özelliklerine dikkat ediniz.
➤ Küvete girerek yumuşak lif hareketleriyle banyo işlemini tamamlayınız.	➤ Banyo preparatlarının durulanma, durulanmama özelliğini göz önüne alınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

AÇIKLAMA: Aşağıda bir grup çoktan seçmeli soru verilmiştir. Çoktan seçmeli sorularda doğru cevabın önündeki harfi yuvarlak içine alınız.

1. Banyo preparatları hangi amaçla **kullanılmaz**?
 - A) Temizleme amacıyla
 - B) Vücuda nem vermek amacıyla
 - C) Dezenfeksiyon amacıyla
 - D) Rahatlamak amacıyla
 - E) Koku vermek amacıyla
2. Aşağıdakilerden hangisi banyo preparatlarından beklenen özelliklerden **değildir**?
 - A) Cildin yağını fazla kaybettirmemeli
 - B) Cilde gerekli nemi sağlamaları
 - C) Cilde hava aldirmaları
 - D) Toksik etki yapmamaları
 - E) Alerjik olmamaları
3. Aşağıdakilerden hangisi banyo ürünlerinin bileşiminde bulunan etkin **bileşenlerdendir**?
 - A) Köpük oluşturuçular
 - B) Kalınlaştırıcılar
 - C) Renk vericiler
 - D) Koku vericiler
 - E) Koriyuçular
4. Banyo preparatlarının banyo suyunda hızlı çözünmelerini sağlayan madde aşağıdakilerden hangisidir?
 - A) Renk veren maddeler
 - B) Koku veren maddeler
 - C) Yüzey etken maddeler
 - D) Efervesan maddeler
 - E) Opaklık veren maddeler
5. Aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?
 - A) Banyo tuzları suyun sertliğini giderir.
 - B) Banyo yağlarının cildi yumuşatıcı etkisi vardır.
 - C) Banyo köpüklerinin bileşiminde en fazla yüzey etkin maddeler bulunur.
 - D) Banyo yağlarının köpürme özelliği genellikle yoktur.
 - E) Hidrofobik banyo yağları suda iyi çözümler.

NOT: Cevap anahtarınız modülün sonundadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Yaptığınız çalışmaları kriterlere göre değerlendirerek, eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Cilt yapısını doğru olarak teşhis ettiniz mi?		
2	Küvetin temiz olduğunu gözlemlediniz mi?		
3	Suyun sıcaklığını ideal derecelerde ayarladınız mı?		
4	Kullanılacak banyo preparatlarını yeteri kadar suya karıştırdınız mı?		
5	Kullandığınız banyo preparatlarının suda tam olarak çözüldüğünden, dağıldığından ve köpürdüğünden emin oldunuz mu?		
6	Banyo sırasında lif hareketlerinin yumuşak olmasına dikkat ettiniz mi?		
7	Kullanılan banyo preparatlarının durulanma, durulanmama özelliklerini göz önüne aldınız mı?		
8	Banyo preparatını iyice duruladınız mı?		
9	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
10	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
11	Küvet temizliği için kalıntı bırakmayacak dezenfektanlar kullandınız mı?		
12	İdeal banyo suyunun 33–37 derece arasında olduğunu unutmamaya özen gösterdiniz mi?		
13	Banyo preparatlarının suda tam çözünme, köpürme gibi özelliklerine dikkat ettiniz mi?		
14	Banyo preparatlarının durulanma, durulanmama özelliğini göz önüne aldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda hayır şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı evet ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette, verilen bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında vücut şampuanlarını tanıyarak seçebilecek, tekniğine uygun bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet ortamından, kozmetik ürünlerin satıldığı mağazalardan vücut şampuanlarını araştırarak kazandığınız bilgileri sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.

1. VÜCUT ŞAMPUANLARI

3.1. Tanımı

Vücut şampuanları banyo esnasında vücut temizliğinde kullanılan ürünlerdir. Bazı markaların ürettiği vücut şampuanları temizlemenin yanı sıra cildi rahatlatma, tazeleme, sıkılaştırma, nemlendirme gibi özelliklere de sahiptir. Tek başlarına kullanılabilecekleri gibi genellikle bir lif yardımıyla köpürtülerek kullanılırlar.

3.2. Yapı ve Özellikleri

Vücut şampuanları, son yıllarda özellikle hijyenik olması, kolay uygulanması, sabuna oranla cildi kurutucu etkisinin daha az olması ya da hiç olmaması gibi nedenlerle çok tercih edilen kozmetik preparatlar arasına katılmıştır. Yapı olarak köpürme özelliğine sahiptirler ancak, banyo köpükleri kadar yoğun köpük etkileri yoktur. Temizleme özellikleri ise banyo köpüklerine oranla daha yüksektir.

3.3. Bileşenler

Vücut şampuanları, şampuanlar gibi temel olarak temizleyici madde, köpürmeyi sağlayan ana bir yüzey etkin madde ve temizleme etkinliğini arttıran yardımcı yüzey etkin madde içerirler. Ayrıca yapılarında, köpük kararlılığını sağlayıcılar, düzenleyiciler, viskozite (kayganlık) artırıcı maddeler, koruyucular, parfüm ve renk verici maddeler bulunur.

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Cildin yapısını ve özelliklerini doğru tespit ediniz. (Bkz. saç ve cilt analizi mod.)	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Cildin özelliğine ve yapısına uygun vücut şampuanını seçiniz.	➤ Kullandığımız vücut şampuanının cilt yapısına uygun olduğundan emin olunuz.
➤ Vücudunuzu ıslatınız.	➤ Suyun sıcaklığının 33-37 derece arasında olmasına dikkat ediniz.
➤ Kullanacağımız vücut şampuanını bir banyo lifi üzerine yeteri miktarda dökerek köpürmesini sağlayınız.	➤ Kullanılacak lifin kişiye ait ve özel olmasına dikkat ediniz.
➤ Vücudunuzun yumuşak hareketlerle temizlemesini sağlayınız.	➤ Cildi sert hareketlerle tahriş etmeyiniz.
➤ Bol suyla vücudun durulanmasını sağlayarak temizlik işlemini tamamlayınız.	➤ Vücutta şampuan artığı kalmamasına dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

AÇIKLAMA: Aşağıda size verilen cümleleri dikkatli okuyarak yanlarındaki boşluklara doğru (D) ya da yanlış (Y) işareti koyunuz.

1. () Vücut şampuanları temizleme amaçlı kullanılırlar.
2. () Vücut şampuanlarının bileşimleri sabunlara benzer.
3. () Vücut şampuanlarının yapısında yüzey etkin maddeler bulunmaz.
4. () Sabunlar vücut şampuanlarına göre daha kullanışlı bir yapıya sahiptirler.
5. () Banyo köpüklerinin temizleme etkisi vücut şampuanları kadar güçlü değildir.
6. () Vücut şampuanları cilt tiplerine göre farklılık göstermez.
7. () İyi bir vücut şampuanının cildi kurutmaması beklenir.
8. 8. () Lif kullanımı şampuanın daha iyi köpürmesini sağlar.

NOT: Cevap anahtarımız modülün sonundadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Yaptığınız çalışmaları kriterlere göre değerlendirerek, eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Cilt yapısını doğru olarak teşhis ettiniz mi?		
2	Cilt yapısına uygun vücut şampuanını seçtiniz mi?		
3	Suyun sıcaklığını ideal derecelerde ayarladınız mı?		
4	Vücudunuzu kuru yer kalmayacak şekilde ıslattınız mı?		
5	Kullandığınız vücut şampuanını uygulamak için lif kullandınız mı?		
6	Kullandığınız lif yalnızca size mi ait?		
7	Ürünün iyice köpürdüğünden emin oldunuz mu?		
8	Vücudunuzun yumuşak hareketlerle iyice temizlendiğinden emin oldunuz mu?		
9	Vücudunuzun ürün artığı kalmayacak şekilde durulduğundan emin oldunuz mu?		
10	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
11	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
12	Kullandığınız vücut şampuanının cilt yapısına uygun olduğundan emin oldunuz mu?		
13	Suyun sıcaklığının 33–37 derece arasında olmasına dikkat ettiniz mi?		
14	Kullanılacak lifin kişiye ait ve özel olmasına dikkat ettiniz mi?		
15	Cildi sert hareketlerle tahriş etmemeye özen gösterdiniz mi?		
16	Vücutta şampuan artığı kalmamasına dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu faaliyette, verilen bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında, bebek preparatlarını tanıyarak seçebilecek, tekniğine uygun bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet ortamından, kozmetik ürünlerin ve bebek eşyalarının satıldığı mağazalardan bebekler için kullanılan kozmetik preparatları araştırarak kazandığımız bilgileri sınıfta arkadaşlarımızla tartışınız.

4. BEBEK PREPARATLARI

4.1. Bebeklerde Görülen Cilt Bozuklukları

4.1.1. Bez Dermatitleri

Bebeklerde, kullanılan bezlerin yüzey yapılarından kaynaklanan fiziksel tahriş ya da idrar ve dışkı etkisiyle oluşan kimyasal tahriştir. Kaşıntıyla birlikte eritem (kırmızı renkli döküntü), kızarıklık, papül (sınırları belirgin, kabarık, çapı 1cm.den küçük oluşumlar) gözlenebilir. Hava geçirgenliği olan kaliteli bezlerin kullanılması, bebeğin altının sık sık değiştirilmesi, değiştirme sırasında temizleme ve yıkama işleminin iyi yapılması bez dermatitlerinin oluşmasını engeller.

4.1.2. İsilik

İsilik, az gelişmiş ter bezleri nedeniyle bebek ve küçük çocuklarda, pembe kabarcıklar şeklinde görülen bir cilt hastalığıdır. Yeni doğan bebeklerde, ilk hafta, alın bölgesinde terin vücutta tutulması, dışarı atılamaması nedeniyle görülür. Diğer tipi ise terin yapısında bulunan bileşenlerin genellikle boyun, göğüs üst bölgesi, kasıklar ve karın bölgesinde oluşturduğu kabarcıklardır. Kaşınmayla birlikte enfeksiyon oluşumu da gözlenebilir. İsilik oluşumunu engellemek için ortamın ısısı ve nemi kontrol altında tutulmalı, bebekler çok kalın giydirilmemeli, sık sık banyo yaptırılmalı, cildi kurutmak için bebek pudraları kullanılmalıdır. Ancak pudralar, isilik oluşumundan sonra kullanıldıklarında isiliğin iyileşmesini zorlaştırdığı için bu dönemlerde kullanılmaktan kaçınılmalıdır.

4.1.3. Yağlı Tabaka Dermatitleri

Genellikle, baş, kaş ve yüz gibi yağ salgılarının fazla olduğu bölgelerde, pembe, yağlı bir tabaka ile kaplı eritem şeklinde görülen oluşumlardır. İlk dört ay içinde görülür. Ter ve

yağ salgılarının arasında vitamin metabolizmasından kaynaklanan bir dengesizlik olduğu durumlarda görülür. Oluşumlarını önlemek için deriyi temiz tutmak, bebek ciltlerine özel hazırlanmış, tahriş etkisi az olan bakım kozmetiklerinden kullanmak gerekir.

4.1.4. Atopik Dermatit

Sıklığı giderek artmakta olan bir deri hastalığıdır. Nedeni tam olarak anlaşılmamakla birlikte genelde yiyecekler, toz ve kalıtım gibi nedenlerle ortaya çıktığı düşünülmektedir. Gözlemlenen vakaların %50'si 12 aylıktan küçük bebeklerdir. Korunmak için diğer dermatit çeşitlerinde olduğu gibi deri ve çevre temizliğine özen göstermek gerekir.

4.1.5. Bebek Cildinin Korunması

Yetişkinlerde cilt, kişiye, çevreye, iklime, hastalıklara göre değişkenlik gösterebilir. Ancak bebek ciltlerinde bu farklılık azdır. Bebeklerde, onların cildi için özel olarak hazırlanmış, tahriş etkisi bulunmayan hassas ürünlerin, düzenli olarak kullanılması gerekir.

Cilt temizliği yapılırken, deriyi fazlaca kurutacak sabun kullanımından kaçınılmalıdır. Çünkü bunların içeriğinde bulunan alkali maddeler, koku veren maddeler ciltte tahrişe neden olabilir. Bunların yanısıra cildin mutlaka iyi durulanması, kaybolan nemin ve yağın takviye edilmesi, bebeklerin sık sık yıkanması da cilt sağlığının korunması için gereklidir.

4.2. Preparat Tipleri

Bebekler için üretilen preparatlarda bebek cildinin hassas yapısı göz önüne alınmıştır. Ürünün yapısı, formülasyonu, ambalajı, bebek derisine uygunluğu gibi unsurlara dikkat edilir. Bu ürünlerin cildi kurutmayacak, yalnızca yağ fazlasını temizleyecek ürünler olması gerekir. Ayrıca tahriş etkisinin düşük olması için renk ve koku veren maddeler ile antiseptik maddeler çok az miktarda kullanılmalıdır. Bebek preparatlarının başlıcaları şunlardır:

4.2.1. Bebek Pudraları

Cildi, fazla yağını almak yoluyla kurutmak, korumak ve sürtünmeyi azaltmak amacıyla kullanılan preparatlardır. Bunlar nemi emer ve giysilerin neden olduğu tahrişi engeller. Yapıları talk pudralarına benzer. İçeriğinde kullanılan talk maddesinin, deri gözeneklerini örtmeden kayganlık sağlaması için belli partikül iriliğine sahip olması beklenir. Bebek cildinin hassasiyeti göz önüne alındığında, diğer pudralardan farklı olarak duyarlılık yapmayan ve iritan (tahriş yapıcı) olmadığı testlerle saptanmış olan parfüm ve katkı maddelerinin kullanılmasına dikkat edilmelidir.

4.2.2. Bebek Sabunları

Katı bebek sabunlarında, suda fazlaca çözünmeyen yüzey etkin maddeler kullanılır. Böylece köpük oluşumu azalır ve cildi tahriş etmez. Bunun yanısıra cildin kaybolan yağını

yerine koyması için içeriğe yağlı maddeler eklenir. Deride tahriş yaratabileceği için antibakteriyel maddelerin kullanılması uygun değildir.

4.2.3. Bebek Şampuanları

Formülasyonu diğer şampuanlara benzemekle birlikte içeriklerinde gözde tahriş ve yanma yapmayacak yüzey etkin maddeler kullanılır. Yoğunlukları ve akışkanlıkları da göze akmayacak düzeyde hazırlanır.

4.2.4. Bebek Yağları

Cildi ve ciltte kalan krem, pudra artıklarını temizleyen preparatlardır. Cilt üzerinde yağlı, koruyucu bir tabaka oluştururlar. Bu tabakanın neme, tahrişe ve sürtünmeye karşı koruyucu etkisi vardır. Hazırlanan preparatların ciltte, kolayca, ince bir film tabakası oluşturması istenir. Yapılarında genellikle sıvı parafin kullanılır.

4.2.5. Bebek Kremleri

Genellikle yağ içinde su emülsiyonu şeklinde hazırlanmış bu ürünlerin, bebeklerin cilt solunumunu engellemeden cildi koruyan yarı geçirgen bir film oluşturduğu bilinmektedir. Bu nedenle bebek yağlarından daha iyi ve etkilidirler. Yapılarına eklenen bazı antiseptik maddelerle ciltte mikroorganizmaların yerleşmesi de önlenir.

UYGULAMA FAALİYETİ

➤ Pudra uygulaması yapınız.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Ortam ısını ayarlayınız.	➤ Ortalama sıcaklığın 25-26 derece olması gerektiğini unutmayınız.
➤ Mankeni hazırlayınız.	➤ Dikkatli ve özenli olunuz.
➤ Pudrayı uygulama yüzeyine dökünüz.	➤ Yeteri miktarda pudra kullanınız.
➤ Pudrayı masaj hareketleriyle cilde yediriniz.	➤ Ellerinizi temiz, tırnaklarınızın kısa olmasına dikkat ediniz..

➤ Bebek sabunlarını uygulayınız.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Ortam ısını ayarlayınız.	➤ Ortalama sıcaklığın 25-26 derece olması gerektiğini unutmayınız.
➤ Mankeni hazırlayınız.	➤ Tırnaklarınızı kısa olmasına dikkat ediniz.
➤ Küvetini suyla doldurarak su sıcaklığını kontrol ediniz.	➤ İdeal su ısısının 33-37 derece olması gerektiğini unutmayınız.
➤ Bebeğin vücudunu suya alıştırmak için yavaşça ıslatınız.	➤ Bebeğin güvenliği için banyo filesi kullanınız.
➤ Sabunu yumuşak hareketlerle bebeğin vücuduna sürünüz. Gerekirse yumuşak bir lif kullanınız.	➤ Lifin bebeğin cildini tahriş etmemesine özen gösteriniz.
➤ Bol suyla bebeğin vücudunu durulayınız.	➤ Bebeğin köpük etkisiyle kaymamasına dikkat ediniz.

➤ Bebek şampuanlarını uygulayınız.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Ortam ısını ayarlayınız.	➤ Ortalama sıcaklığın 25-26 derece olması gerektiğini unutmayınız.
➤ Bebeği soyarak temiz bir havluya sarınız.	➤ Tırnaklarınızı kısa olmasına dikkat ediniz.
➤ Bebek küvetini suyla doldurarak su sıcaklığını kontrol ediniz.	➤ İdeal su ısısının 33-37 derece olması gerektiğini unutmayınız.
➤ Bebeği yüzüstü tutarak başını arka taraftan ıslatınız.	➤ Bebeğin güvenliği için banyo filesi kullanınız.
➤ Elinize aldığınız yeteri miktardaki şampuanı yumuşak hareketlerle köpürterek yediriniz.	➤ Bebeğin baş derisini hırpalamayınız, fazlaca ovuşturmayınız.
➤ Başın arka tarafından bol su dökerek şampuanı durulayınız.	➤ Bebeğin kulaklarına, ağızına, gözüne su kaçırmamaya özen gösteriniz.

➤ **Bebek yağlarını uygulayınız.**

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Ortam ısını ayarlayınız.	➤ Ortalama sıcaklığın 25-26 derece olması gerektiğini unutmayınız.
➤ Bebeği soyarak temiz bir havlu üzerine yatırınız.	➤ Ellerinizin temiz, tırnaklarınızın kısa olmasına dikkat ediniz.
➤ Elinize aldığımız yeteri miktardaki bebek yağıyla tüm cilde masaj yapınız.	➤ Sert masaj hareketleri kullanmayınız.
➤ Bebeğin üşümemesi için üzerine temiz bir havlu örterek 10-15 dakika bekleyiniz.	➤ Bekleme süresini iyi belirleyiniz.
➤ Bekleme süresi sonunda bebeğe banyo yaptırınız.	➤ İşlemler sırasında bebeği yalnız bırakmayınız.

➤ **Bebek kremi uygulayınız.**

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Ortam ısını ayarlayınız.	➤ Ortalama sıcaklığın 25-26 derece olması gerektiğini unutmayınız.
➤ Bebeği soyarak temiz bir havlu üzerine yatırınız.	➤ Ellerinizin temiz, tırnaklarınızın kısa olmasına dikkat ediniz.
➤ Elinize aldığımız yeteri miktardaki bebek kremi tüm cilde masajla yediriniz.	➤ Sert masaj hareketleri kullanmayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

AÇIKLAMA: Aşağıda size verilen cümleleri dikkatli okuyarak yanlarındaki boşluklara doğru (D) ya da yanlış (Y) işareti ve boşluk olan yerlere doğru kelimeleri yazınız.

1. Ciltte kalan krem, pudra artıklarını temizler. () A. Manken şampuanları
2. Cildin fazla yağını alır. () B. Manken yağları
3. Cildin nemini sağlar. () C. Manken kremleri
4. Vücut temizliğini sağlar. () D. Manken pudraları
5. Baş temizliğini sağlar. () E. Manken sabunları

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları tamamlayınız.

6. Mankenler için hazırlanan banyo suyu sıcaklığı derece olmalıdır.
7. Mankenlerin üşümemesi için uygun oda sıcaklığı derece olmalıdır.
8. Mankenlerde bezin temas ettiği bölgelerde bezin yüzeyinden kaynaklanan fiziksel tahriş denir.
9. Mankenlerde ter bezlerinin yeterince gelişmemesinden kaynaklanan cilt problemine denir.
10. Mankenlerde deriyi yapıdaki alkali sabunların kullanımından kaçınılmalıdır.

NOT: Cevap anahtarımız modülün sonundadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Yaptığınız çalışmaları kriterlere göre değerlendirerek, eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

➤ Pudra Uygulaması

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Ortamin ısını 25-26 derece olacak şekilde ayarladınız mı?		
2	Tırnaklarınızı kısa kesip ellerinizi yıkadınız mı?		
3	Saçlarınızı düzenli şekilde topladınız mı?		
4	Mankeni hazırladınız mı?		
5	Pudrayı aldınız mı?		
6	Pudrayı uygulama yüzeyine sürdünüz mü?		
7	Yeteri miktarda pudra kullandınız mı?		
8	Pudrayı yumuşak hareketlerle cilde yedirdiniz mi?		
9	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
10	Ortalama sıcaklığın 25-26 derece olması gerektiğini unutmamaya özen gösterdiniz mi?		
11	Dikkatli ve özenli oldunuz mu?		
12	Yeteri miktarda pudra kullandınız mı?		
13	Ellerinizi temiz, tırnaklarınızın kısa olmasına dikkat ettiniz mi?		

➤ Bebek sabunu uygulayınız.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Ortamin ısını 25-26 derece olacak şekilde ayarladınız mı?		
2	Tırnaklarınızı kısa kesip ellerinizi yıkadınız mı?		
3	Saçlarınızı düzenli şekilde topladınız mı?		
4	Havlu hazırladınız mı?		
5	Bebek küvetini hazırladınız mı?		
6	Bebeğin güvenliği için küvete banyo filesi taktınız mı?		
7	Banyo suyunu 33-37 derece olacak şekilde hazırladınız mı?		
8	Bebeğin vücudunu suya alıştırmak için yavaşça ıslattınız mı?		
9	Sabunu yumuşak hareketlerle mankenin vücuduna sürdünüz mü?		
10	Kulak arkası, kasıklar, ense ve boyun gibi kıvrımlı bölgeleri iyice sabunladınız mı?		
11	Bebeğin vücudunu bol suyla duruladınız mı?		
12	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
13	Ortalama sıcaklığın 25-26 derece olması gerektiğini unutmamaya özen gösterdiniz mi?		
14	Tırnaklarınızı kısa olmasına dikkat ettiniz mi?		

15	İdeal su ısısının 33–37 derece olması gerektiğini unutmamaya özen gösterdiniz mi?		
16	Bebeğin güvenliği için banyo filesi kullandınız mı?		
17	Lifin mankenin cildini tahriş etmemesine özen gösterdiniz mi?		
18	Bebeğin köpük etkisiyle kaymamasına dikkat etiniz mi?		

➤ **Bebek şampuan uygulama**

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Ortamin ısısını 25-26 derece olacak şekilde ayarladınız mı?		
2	Tırnaklarınızı kısa kesip ellerinizi yıkadınız mı?		
3	Saçlarınızı düzenli şekilde topladınız mı?		
4	Bebeği saracak temiz bir havlu hazırladınız mı?		
5	Bebeğin küvetini hazırladınız mı?		
6	Bebeğin güvenliği için küvete banyo filesi taktınız mı?		
7	Banyo suyunu 33-37 derece olacak şekilde hazırladınız mı?		
8	Bebeği dikkatlice soydunuz mu?		
9	Bebeği yüzüstü tutarak başını arka taraftan ıslattınız mı?		
10	Elinize aldığımız yeteri miktardaki şampuanı yumuşak hareketlerle, köpürterek sürdünüz mü?		
11	Suyu başın arka tarafından dökerek mankenin saçlarını iyice duruladınız mı?		
12	Bebeğin kulaklarına, ağızına, gözüne su kaçırmamaya dikkat ettiniz mi?		
13	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
14	Ortalama sıcaklığın 25–26 derece olması gerektiğini unutmamaya özen gösterdiniz mi?		
15	Tırnaklarınızı kısa olmasına dikkat etiniz mi?		
16	İdeal su ısısının 33–37 derece olması gerektiğini unutmamaya özen gösterdiniz mi?		
17	Bebeğin güvenliği için banyo filesi kullandınız mı?		
18	Lifin mankenin cildini tahriş etmemesine özen gösterdiniz mi?		
19	Bebeğin köpük etkisiyle kaymamasına dikkat etiniz mi?		

➤ **Bebek yağlarını uygulama**

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Ortamin ısını 25-26 derece olacak şekilde ayarladınız mı?		
2	Tırnaklarınızı kısa kesip ellerinizi yıkadınız mı?		
3	Saçlarınızı düzenli şekilde topladınız mı?		
4	Bebeği üzerine yatıracak temiz bir havlu hazırladınız mı?		
5	Bebeği dikkatlice soydunuz mu?		
6	Bebeği havlunun üzerine yatırdınız mı?		
7	Elinize aldığınız yeteri miktardaki manken yağını yumuşak hareketlerle cilde masajladınız mı?		
8	Bebeğin bekleme süresince üşümemesi için üzerini temiz bir havlu ile örttünüz mü?		
9	10-15 dakika bekleme süresi tespit ettiniz mi?		
10	Bekleme süresi sonunda bebeğe banyo yaptırdınız mı?		
11	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
12	Ortalama sıcaklığın 25–26 derece olması gerektiğini unutmamaya özen gösterdiniz mi?		
13	Ellerinizin temiz, tırnaklarınızın kısa olmasına dikkat ettiniz mi?		
14	Sert masaj hareketleri kullanmamaya özen gösterdiniz mi?		
15	Bekleme süresini iyi belirlediniz mi?		
16	İşlemler sırasında mankeni yalnız bırakmamaya dikkat ettiniz mi?		

➤ **Bebek kremi uygulama**

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Ortamin ısını 25-26 derece olacak şekilde ayarladınız mı?		
2	Tırnaklarınızı kısa kesip ellerinizi yıkadınız mı?		
3	Saçlarınızı düzenli şekilde topladınız mı?		
4	Bebeği üzerine yatıracak temiz bir havlu hazırladınız mı?		
5	Bebeği dikkatlice soydunuz mu?		
6	Bebeği havlunun üzerine yatırdınız mı?		
7	Elinize aldığınız yeteri miktardaki manken kremi yumuşak hareketlerle cilde yedirdiniz mi?		
8	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
9	Ortalama sıcaklığın 25–26 derece olması gerektiğini unutmamaya özen gösterdiniz mi?		
10	Ellerinizin temiz, tırnaklarınızın kısa olmasına dikkat ettiniz mi?		
11	Sert masaj hareketleri kullanmamaya özen gösterdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçirin. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-5

AMAÇ

Bu faaliyette, verilen bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında hijyenik bağları tanıyarak seçebilecek, tekniğine uygun bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet ortamından, kozmetik ürünlerin satıldığı mağazalardan ve marketlerden araştırarak, hijyenik bağlarla ilgili edineceğiniz bilgileri sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız. Farklı markalar arasındaki farklılıkları belirleyiniz.

5. HİJYENİK BAĞLAR

5.1. Tanımı

Bayanlara özel vajina dışı koruma ürünleri olup, vücut bakımı, temizliği ve hijyeni için kullanılırlar.

5.2. Yapı ve Özellikleri

Hijyenik bağlardan farklı kullanım amaçları ve farklı kişisel yapıları doğrultusunda farklı beklentiler vardır. Örneğin menstural (regli) dönemin ağır seyrettiği günlerde ürünün emiciliği ön plana çıkarken hafif dönemde daha az önem taşır.

Hijyenik bağlar fiziksel vücut yapılarına ve ağırlıklarına, kanamanın az ya da fazla olduğu dönemlere ve saatlere göre farklı form ve ebatlarda üretilmişlerdir. Örneğin günlük pedlerin kullanım süreleri 5-6 saatken gece pedlerinin 7-9 saate kadar çıkar. Kanamanın az olduğu ya da hiç olmadığı zamanlar için üretilmiş yaprak pedler de günümüzde sıkça kullanılmaktadır. Bunların kullanım süreleri de 5-6 saattir ve emicilik özellikleri fazla yoktur.

Hijyenik bağların taşınması gereken özellikleri şöyle sıralayabiliriz:

- Emicilik özelliği iyi olmalı.
- Kanamanın fazla olduğu günlerde bile giysiyi korumalı.
- Yürürken, otururken, yatarken ve spor yaparken etkinliğini sürdürebilmeli.
- Giysi içinde şeklini korumalı, deforme olmamalı.
- Üst yüzeyi yumuşak ve esnek malzemeden, anatomik yapıya uygun olarak üretilmiş olmalı.
- Cildi tahriş etmemeli.
- Koku oluşumunu engellemeli.

5.3. Bileşimi

Hijyenik bağların emiciliği en önemli özelliğidir. Bu emici gövde, kağıt hamurundan, sentetik bir polimerle selülozun karışımından, bazı ürünlerde de yapay ipek elyafından elde edilir. Ancak bu emici gövde, selülozik yapıya sahip olduğundan ıslanmayla bozulabilir. Bu nedenle her yönden kaplama ile korunmuştur. Bu kaplama malzemesi hem pedin dayanıklı olmasını hem de kan dışındaki mukoz bileşenlerin de kolaylıkla emilmesini sağlar. Günümüzde üç boyutlu yapıya sahip ve kanamada tek yönlü akış sağlayan kaplama malzemeleri çok kullanılsa da bunların doku kalitesi ve rahatlığı diğerlerine göre azdır.

Hijyenik bağların giysiyle temas eden kısmı, sızıntıya engel olmak için nem geçirmeyen bir madde ile kaplıdır. Bu amaçla genellikle polietilen film denilen malzeme kullanılır. Havayı tutucu özelliği vardır. Pedin kaymasını engellemek için ise giysiye temas eden kısımda yapışkan yüzey vardır. Yapıştırıcı maddenin oda sıcaklığında sürekli yapışkan özelliğini koruması istenir.

Bazı hijyenik bağlar kokuyu gizlemek için parfüm içerirler. Ancak günümüzde kullanılan kokusuz deodorant maddeler, koku oluşumunu engelledikleri için daha çok tercih edilirler. Bunlar da genel olarak bakteriyostatik (bakteri üremesini engelleyici) ve dezenfektan maddelerdir.

5.4. Formülasyon

Hijyenik bağların üretilmesi günümüzün modern koşullarında fabrikasyon üretimle yapılmaktadır ve elyafların ayrılması, emici gövdenin oluşumu, hijyenik bağın oluşumu ve paketleme aşamalarıyla gerçekleştirilir. Bu üretim ortamlarının, bütün hijyenik preparatlarda olduğu gibi toz ve bulaşanlardan arındırılmış bir yapıya ve donanımına sahip olması beklenir.

5.5. Fiziksel, Mikrobiyolojik, Dermatolojik ve Fizyolojik Özellikler

Hijyenik bağların bu özelliklerini şöyle maddeleştirebiliriz:

- Hijyenik bağların ağırlık, koruma, boyut ve emicilik gibi fiziksel özellikleri gece kullanılan pedleri daha çok tercih edilir hale getirmiştir.
- İnce pedler günümüzde daha çok tercih edilmektedir.
- Emme gücü pedin orta kısmında daha yoğundur.
- Pedin koruyucu kaplamasının yapısı geçirgenlik süresini belirler.
- Pedlerin üretiminde mikroorganizmaların üremesini engelleyecek yapıdaki hammaddeler kullanılır.
- Üretim sırasında kullanılan alet ve makineler de temizlik ve deri yapısına uygunluk açısından garanti altındadır.
- Bunlar deriyle sürekli temas halindeki ürünler olduğu için kaplama ve koruyucu koku maddeleri toksik ve alerjen olmamalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ İhtiyacınıza en uygun olan hijyenik bağı seçiniz.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Yapışkan koruyucu bantları çıkarınız.	➤ Yapışkan özelliğini bozmamaya dikkat ediniz.
➤ Padi iç çamaşırınıza doğru şekilde yerleştiriniz.	➤ Padi kaymayacak şekilde yerleşmesine özen gösteriniz.
➤ Önerilen zamanda padinizi değiştiriniz.	➤ Sık sık duş alınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

AÇIKLAMA: Aşağıdaki cümlelerde bazı kelimelerin yerleri boş bırakılmıştır. Boş bırakılan yerlere doğru kelimeleri yazınız.

1. Hijyenik bağlarda olması gereken en önemli özellikolmasıdır.
2. Günlük kullanılan pedleri saatte bir değiştirmek gerekir.
3. Gece kullanılan pedlerin saatte bir değiştirmek gerekir.
4. Günümüzde hijyenik bağların koku yapmasını engellemek amacıyla kullanılan kokusuz deodorant maddeler.....ve'dır.
5. Emme gücü pedinbölümünde daha yoğundur.
6. Hijyenik bağlar sürekli deriyle temas halindeki ürünler olduğundan kaplama maddeleri.....veetki yapmamalıdır.
7. Her gün kullanım için pedler uygundur.
8. Hijyenik bağların üretiminin yapıldığı ortamların olması gerekir.
9. Hijyenik bağların kaymaması için alt yüzeyleri maddeden yapılmıştır.
10. Günümüzde her tür giysiyle rahat kullanıldığı için pedler en çok tercih edilenlerdir.

NOT: Cevap anahtarınız modülün sonundadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Yaptığınız çalışmaları kriterlere göre değerlendirerek, eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	İhtiyacınız doğrultusunda (uzun-kısa, gündüz-gece, kalın-ince, yaprak gibi) en uygun hijyenik bağı seçtiniz mi?		
2	Yapışkan koruyucu bantları çıkardınız mı?		
3	Pedi çamaşırınıza doğru ve kaymayacak şekilde yerleştirdiniz mi?		
4	Önerilen sürelerde pedinizi değiştirdiniz mi?		
5	Koku gibi istenmeyen durumların ortaya çıkmaması için sık sık duş alıp kişisel hijyen koşullarını yerine getirdiniz mi?		
6	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
7	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
8	Yapışkan özelliğini bozmamaya dikkat ettiniz mi?		
9	Pedin kaymayacak şekilde yerleşmesine özen gösterdiniz mi?		
10	Sık sık duş aldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda hayır şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı evet ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-6

AMAÇ

Bu faaliyette, verilen bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında böcek kovucuları tanıyarak seçebilecek, tekniğine uygun bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet ortamından, kozmetik ürünlerin satıldığı mağazalardan, eczanelerden, marketlerden araştırarak, böcek kovucularla ilgili edineceğiniz bilgileri sınıf ortamında arkadaşlarınızla tartışınız.

6. BÖCEK KOVUCULAR

6.1. Tanımı

Böcek kovucular, böceklerin deriyle temasını ve asalak olarak yaşamalarını engellemek amacıyla cilde sürülerek uygulanan preparatlardır.

6.2. Yapı ve Özellikleri

Çok eski dönemlerden beri böcek kovucu olarak kullanılan bitkiler olduğu gibi aromatik bitki ve odunların yakılarak tütsüsünün bu amaçla kullanıldığı bilinmektedir. Günümüzde ise anason, bergamot, kafur, tarçın, sitronella (idris otu), hindistan cevizi, okaliptüs ve çam gibi doğal maddeler böcek kovucu olarak sentetik kovucuların yerini almaktadır.

Böcek kovucular, yavaş yavaş buharlaşarak böcekleri kovan bir koku engeli oluştururlar. Uygulandıkları yere yaklaşan sinekler uzaklaşır. Ancak kokunun şiddeti azaldıkça koruyucu etkisi de azalır.

6.3. Bileşenleri

Etkin bileşenleri, amid, alkol, ester, ve eter yapısında olan, oda sıcaklığında yavaş yavaş buharlaşan, düşük erime ve kaynama derecesine sahip, sıvı ya da katı kimyasal maddelerdir.

Böcek kovucular, aeresol, çözelti, püskürtme, çubuk, roll-on, emülsiyon ve jel formunda üretilmektedir. En çok tercih edilenleri çözelti ve püskürtme şeklinde olanlardır. Bunların her ikisi de alkollü ya da sulu alkollü çözeltiler şeklinde hazırlanmıştır. Kozmetik açıdan cildin yağ düzeyini ayarlamak için kullanılan silikon yağları ve parfümler formülasyonda yer alan diğer maddelerdir.

6.4. Kullanılış

Vücutun böcek ve sineklere maruz kalan tüm yüzeyine tam olarak uygulanmalıdır. Bunlar, mukozada tahriş etkisi yaratabileceği için göz, ağız ve burnun iç kısmı ile temas edilmemesine dikkat edilmelidir. Bu nedenle bebeklerde ve küçük çocuklarda kullanılması önerilmez. Ürünlerin etki süresi de terleme, sıcaklık, nem, rüzgar gibi etkenlere göre değişiklik gösterir. Ayrıca bunların her çeşit böcekte de etkisi aynı değildir. Örneğin arılara karşı bir kimyasal koruyucu henüz üretilmemiştir.

Böcek kovucular, sentetik ve plastik maddelere zarar verebilecekleri için, güneş gözlükleri, plastik çantalar vb. malzemelerle temasından kaçınılmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ En rahat kullanabileceğiniz böcek kovucuyu seçiniz.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Cildinizde ürünle reaksiyona girebilecek kozmetik artıkları varsa temizleyiniz.	➤ Uygulama bölgesinin temiz olmasına dikkat ediniz.
➤ Çeşidine göre ürünü cilde sürünüz ya da spreyleyiniz.	➤ Ürünün alerjik olmamasına özen gösteriniz.
➤ Ürünü gereken sürede yenileyiniz.	➤ Ürünü uygularken ağız, göz gibi bölgelere kaçırmamaya özen gösteriniz.
➤ Uygulama sonrası ellerinizi yıkayınız.	➤ Elinizde ürün artığı kalmamasına dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

AÇIKLAMA: Aşağıda bir grup çoktan seçmeli soru verilmiştir. Çoktan seçmeli sorularda doğru cevabın önündeki harfi yuvarlak içine alınız.

- Aşağıdakilerden hangisi böcek kovucuların görevlerinden değildir?
A) Böceklerin cilde yaklaşmasını önlemek
B) Sivrisineklerin ısırmasını önlemek
C) Böcekleri öldürmek
D) Böceklerin cilt yüzeyine yerleşmesini önlemek
E) Böceklerle karşı ciltte tampon oluşturmak
- Aşağıdaki bitkilerden hangisinin böcek kovucu etkisi yoktur?
A) Çam
B) Okaliptüs
C) Tarçın
D) Nane
E) Anason
- Aşağıdakilerden hangisi böcek kovucuların hazırlandığı formlardan biri değildir?
A) Aeresol
B) Krem
C) Roll-on
D) Çözelti
E) Jel
- Aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?
A) Böcek kovucular böcekleri öldürür.
B) Sıcak ya da soğuk ürünün etki süresini değiştirmez.
C) Ürünler mukozada tahriş etkisi yapar.
D) Ürünler sentetik ve plastik malzemelere zarar vermez.
E) Ürünler her tür böcek üzerinde etkilidir.
- Aşağıdakilerden hangisi böcek kovucular uygulanırken dikkat edilecek hususlardan değildir?
A) Temiz vücuda uygulanmalıdır.
B) Vücudun açıkta kalan yerlerine sürülmelidir.
C) Elbise altında kalan yerlere sürülmelidir.
D) Elde ürün artığı kalmamalıdır.
E) Belli sürede ürün tekrarlanmalıdır.

NOT: Cevap anahtarınız modülün sonundadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Yaptığınız çalışmaları kriterlere göre değerlendirerek, eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	En rahat uygulayabileceğiniz böcek kovucu ürünü seçtiniz mi?		
2	Cildinizde böcek kovucu ürünle reaksiyona girebilecek kozmetik artıkları olmamasına özen gösterdiniz mi?		
3	Ürünü özelliğine göre spreyleyerek ya da sürerek cilde uyguladınız mı?		
4	Ürünü gereken sürede yenilediniz mi?		
5	Uygulama sonrası ellerinizi yıkadınız mı?		
6	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
7	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
8	Uygulama bölgesinin temiz olmasına dikkat ettiniz mi?		
9	Ürünün alerjik olmamasına özen gösterdiniz mi?		
10	Ürünü uygularken ağız, göz gibi bölgelere kaçırmamaya özen gösterdiniz mi?		
11	Elinizde ürün artığı kalmamasına dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-7

AMAÇ

Bu faaliyette, verilen bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında vücut deodoranlarını tanıyarak seçebilecek, tekniğine uygun bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet ortamından, kozmetik ürünlerin satıldığı mağazalardan ve marketlerden araştırarak, vücut deodoranlarıyla ilgili edineceğiniz bilgileri sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

7. VÜCUT DEODORANLARI

7.1. Gövde Deodorantları

7.1.1. Tanımı

Deodorantlar, apokrin ter bezlerinin (koltuk altı, kulak, göğüs ve genital bölge de toplanmış ter bezleri) asidik yapıdaki salgılarının yapısını kırıp, kötü koku oluşturan bakterileri ortadan kaldırarak antibakteriyel etki gösteren ve istenmeyen kokuları güzel kokularla maskeleyen preparatlardır.

7.1.2. Bileşimi

Deodorantlarda, kullanılan çinko oksit bileşikleri, çeşitli taşıyıcılarla, vücuttaki istenmeyen kokulara neden olan yağ asitlerini nötralleştirerek kötü kokuları giderir. Ayrıca, abiyetik asit (çam asidi), kojik asit (pirinç asidi), farnesol (ıhlamurun da yapısında bulunan uçucu bir yağ), alüminyum sitrat, trietil sitrat, çinko oksit, çinko risinoleat, çinko fenolsülfenat, salvia miltiorrhiza (Uzakdoğu kökenli danshen bitkisi) ve sandal ağacı ekstreleri deodorant madde olarak kullanılırlar.

7.1.3. Çeşitleri ve Formülasyonu

7.1.3.1. Aeresol Deodorantlar

Bu ürünler, aeresol ya da sprey kutusunda, basınç altında, etkin bileşenle itici olarak sıvılaştırılmış gazın, homojen bir çözelti halinde karıştırılmasıyla oluşur.

7.1.3.2. Sprey Deodorantlar

Su içeriği, %10–70 olan sulu alkollü çözeltilerdir. Su oranı arttıkça, etkin bileşenlerin ve esansların çözünlüğü azalacağından, çözünlüğü arttıran maddeler ve emülsiyon yapıcılar kullanılmalıdır.

7.1.3.3. Roll-on Deodorantlar

Taşıyıcı deodorant madde, baştaki dönen topla teması sağlayarak uygulanacak şekilde hazırlanmışlardır. Yeterli kayganlığa sahip olmaları için jel tipi preparatlar ve yağ içinde su emülsiyonları kullanılır.

7.1.3.4. Çubuk Deodorantlar

Bunlar deformasyona karşı dayanıklı ancak uygulaması kolay preparatlardır. Sabun-glikol-jel sistemleri kullanılarak elde edilirler.

7.1.4. Etkilerinin değerlendirilmesi

7.1.4.1. İn-vivo Test (koklama testi)

Test peraparatu ve bir kontrol preparatu, gönüllü kişinin koltuk altına bir hafta süreyle sürülür. Her iki bölge de koku yoğunluğuna göre 1-6 arasında numaralandırılır ve veriler değerlendirilir.

7.1.4.2. Mikrobiyolojik Yöntemler

Antibakteriyel etkinlik tayini, mikrobiyolojik yöntemler kullanılarak yapılır. Gram (+) deri bakterilerini temsil eden bir bakteri üretilir ve buna deodorant etkin maddesi içeren beslenme uygulayarak büyüme grafiği değerlendirilir.

7.1.4.3. “Head space” Yöntemi

Etkin bileşenin buhar basıncını düşürücü etkisini ölçmek için, koku maddesi ile emici madde kapalı bir kaptaki kontrollü koşullarda karıştırılarak yapılır.

7.1.4.4. Panel Testi

Deodorant preparatları değerlendirmek amacıyla soru sorma ya da anket yoluyla, tüketiciden bilgi toplanması ve istatistiksel olarak değerlendirilmesi yöntemidir.

7.1.5. Kararlılık

Diğer kozmetik ürünlerde olduğu gibi deodorantların da raf ömrünün 30 ay olması istenir. Ürünün bu süre içinde etki, fonksiyon, koku, görünüş ve ambalaj gibi özelliklerinde değişiklik olmaması ve toksik (zehirleyici) etki yapmaması istenir.

7.2. Ayak Deodorantları

7.2.1. Tanımı

Ayağı rahatlatan ve hoşla gitmeyen kokuları uzaklaştıran preparatlardır.

7.2.2. Kullanılışı

Ayaktaki istenmeyen kokular, yağ ve aminoasitlerin, terlemeyle oluşan nem etkisiyle, bakteriyel yıkımı sonucu açığa çıkar. Bu ürünler, bakteriyel yıkımı uzun süre engelleyebilmelidir. Günde iki üç kez de uygulamak gerekebilir. Genel olarak sprey şeklinde hazırlanırlar. Hem doğrudan ayağı hem, ayakkabı içine hem de çorap ve ayakkabının üzerine sıkılarak kullanılan çeşitleri bulunur.

7.3. Vajinal Deodorantlar

7.3.1. Tanımı

Vajinal bölgenin temizliği ve oluşan kötü kokuların uzaklaştırılması için kullanılan preparatlardır. Genital bölgenin temizliğinde sabun kullanmak, vajinanın doğal dengesini bozarak, bakterilerin üremesine uygun alkali bir ortam oluşturacağından kullanılması doğru değildir.

7.3.2. Bileşenler

Bileşimlerinde esas olarak, mikroorganizmaları inhibe eden (engelleyen) maddeler bulunur. Bu maddeler dermatolojik ve toksikolojik açıdan güvenilir olmalıdır. En çok kullanılan bakteri öldürücü maddeler ise klorheksidin ve triklosandır.

7.3.3 Kullanılışı

Dış genital bölge, deri ve mukozadan oluşur. Yapısında ekrin ve apokrin ter bezleri de bulunur. Bu bölge idrar ve dışkı ile temas eder. Deri yapısı incedir. Bu nedenlerle, genital bölge, fizyolojik olarak ya da giysilerin neden olduğu terleme ile bakterilerin üremesi için uygun ortam oluşturur. Vajinal deodorantların esas amacı, mikropların büyümesini geciktirmektir ve vajinayı yıkamak için kullanılan preparatlardan farklıdır. Kullanım amaçları, yalnızca istenmeyen kokuların açığa çıkmasını engellemektir.

UYGULAMA FAALİYETİ

➤ Aeresol-sprey deodorant uygulaması yapınız.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Vücut özelliklerinize ve terleme yapınıza en uygun aeresol ya da sprej deodorant seçiniz.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Farklı kokuların karışık kötü sonuçlar doğurmaması için duş alınız.	➤ Kozmetik ürünleri her zaman temiz cilde uygulamaya dikkat ediniz.
➤ Ter kokusunu arttıracıecek, istenmeyen tüylerinizi temizleyiniz.	➤ Kişisel hijyen koşullarını yerine getiriniz.
➤ Ürünü 20-30 cm. uzaklıktan cilde püskürtünüz.	➤ Ürünün giysilerde iz bırakmamasına dikkat ediniz.

➤ Roll-on deodorant uygulayınız.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Vücut özelliklerinize ve terleme yapınıza en uygun roll-on ya da çubuk deodorantı seçiniz.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Farklı kokuların karışık kötü sonuçlar doğurmaması için duş alınız ya da koltuk altlarınızı sabunlu suyla yıkayınız.	➤ Kozmetik ürünleri her zaman temiz cilde uygulamaya dikkat ediniz.
➤ Ter kokusunu arttıracıecek, istenmeyen tüylerinizi temizleyiniz.	➤ Kişisel hijyen koşullarını yerine getiriniz.
➤ Ürünü sürme yöntemiyle koltuk altına uygulayınız.	➤ Roll-on ya da çubuk deodorant her zaman kişisel olarak kullanınız.

➤ Ayak deodorant uygulayınız.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ İhtiyacınıza en uygun ayak deodorantını seçiniz.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Ayaklarınızı sabunlu suyla yıkayınız.	➤ Ayak temizliğinize dikkat ediniz.
➤ Parmak aralarınızı çok iyi kurulayınız.	➤ Pamuklu çoraplar tercih ediniz.
➤ Gerekliyse çorap giyiniz.	➤ Çoraplarınızı sık sık değiştirip yıkayınız.
➤ Ürünü, kullanma talimatına göre ayağa, ayakkabı içine ya da çorap üzerine spreyleyerek uygulayınız.	➤ Terlik ve ayakkabılarınızın başkalarının kullanılmamasına özen gösteriniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

AÇIKLAMA: Aşağıda size verilen cümleleri dikkatli okuyarak yanlarındaki boşluklara doğru (D) ya da yanlış (Y) işareti koyunuz.

- Apokrin ter bezlerinin salgıladığı ter asidik yapıya sahiptir.
- Deodorantlardaki kullanılan çinko oksit bileşikleri ter bezlerini nötralleştirerek kötü kokuları giderir.
- Sprey deodorantlarda su oranı arttıkça, etkin bileşenlerin ve esansların çözünürlüğü de artar.
- Roll-on deodorantların taşınması gereken en önemli özelliği kayganlıktır.
- Çubuk deodorantlar kişisel kullanım için uygun değildir.
- Soru sorma ya da anket yoluyla tüketiciden bilgi alma yöntemine head space yöntemi denir.
- Test preparatının gönüllü bir kişi üzerinde uygulanarak test edilmesi yöntemi in-vivo testidir.
- Ayak deodorantlarını günde bir kez uygulamak yeterli değildir.
- Genital bölgenin temizliği için sabun kullanmak uygundur.

NOT: Cevap anahtarınız modülün sonundadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Yaptığınız çalışmaları kriterlere göre değerlendirerek, eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

➤ Aeresol-sprey deodarant uygulama

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Vücut özelliğiniz ve terleme yapınıza en uygun ürünü seçtiniz mi?		
2	Ürünü uygulayacağınız bölgeyi temizlediniz mi?		
3	Ter kokusunu arttıracabilecek bölgelerdeki istenmeyen tüylerinizi temizlediniz mi?		
4	Ürünü 20-30 cm. uzaklıktan cilde uyguladınız mı?		
5	Ürünün giysilerinizde iz bırakmamasına dikkat ettiniz mi?		
6	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
7	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
8	Kozmetik ürünleri her zaman temiz cilde uygulamaya dikkat etiniz mi?		
9	Kişisel hijyen koşullarını yerine getirdiniz mi?		
10	Ürünün giysilerde iz bırakmamasına dikkat ettiniz mi?		

➤ Roll-on deodarant uygulama

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Vücut özelliğiniz ve terleme yapınıza en uygun ürünü seçtiniz mi?		
2	Ürünü uygulayacağınız bölgeyi temizlediniz mi?		
3	Ter kokusunu arttıracabilecek bölgelerdeki istenmeyen tüylerinizi temizlediniz mi?		
4	Ürünü cilde sürme yöntemiyle uyguladınız mı?		
5	Kullandığınız ürün yalnızca size ait mi?		
6	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
7	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
8	Kozmetik ürünleri her zaman temiz cilde uygulamaya dikkat ettiniz mi?		
9	Kişisel hijyen koşullarını yerine getirdiniz mi?		
10	Roll-on ya da çubuk deodorant her zaman kişisel olarak kullandınız mı?		

➤ **Ayak deodorant uygulama**

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	İhtiyacınıza en uygun ürünü seçtiniz mi?		
2	Ayaklarınızı sabunlu suyla yıkadınız mı?		
3	Ayaklarınızı, özellikle de parmak aralarınızı iyice kuruladınız mı?		
4	(Gerekliyorsa) Temiz çorap giydiniz mi?		
5	Ürünü önerildiği gibi (ayağa, ayakkabı içerisine ya da çorap üzerine) spreyleyerek uyguladınız mı?		
6	Kullandığınız çorap, ayakkabı ve terlikler yalnızca size mi ait?		
7	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
8	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
9	Ayak temizliğinize dikkat ettiniz mi?		
10	Pamuklu çoraplar tercih ettiniz mi?		
11	Çoraplarınızı sık sık değiştirip yıkadınız mı?		
12	Terlik ve ayakkabılarınızın başkalarınca kullanılmamasına özen gösterdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığımız değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-8

AMAÇ

Bu faaliyette, verilen bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında ter önleyicileri (antiperspiranlar) tanıyarak seçebilecek, tekniğine uygun bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet ortamından, kozmetik ürünlerin satıldığı mağazalardan ve marketlerden araştırarak, ter önleyiciler ilgili edineceğiniz bilgileri sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

8. TER ÖNLEYİCİ ÜRÜNLER

8.1. Tanımı

Ter önleyiciler, özellikle koltukaltı bölgesinde ter kanallarını mekanik olarak tıkayarak terin dışarı atılmasını, dolayısıyla terlemeyi engelleyen preparatlardır.

8.2. Çeşitleri ve Formülasyonu

8.2.1. Krem Şeklinde

İlk hazırlanan krem formunda, y/s emülsiyonu şeklindeki ürünlerdir. Aside dayanıklı bir koku maddesi ile emülsiyon yapan maddeler içerirler. Krem formunda olduğu için elle uygulanır.

8.2.2. Çubuk Şeklinde

Alkol ve sodyum stearat içeren, sıkıştırılmış kalıp şeklindedir. Bunlarda genellikle, etkin maddenin deri yüzeyine taşınmasını sağlayan uçucu silikonlar baz oluşturur.

8.2.3. Roll-on Şeklinde

Jel ve emülsiyon şeklinde olup dönen bilye yardımıyla vücuda uygulanan preparatlardır. Su içinde yağ (s/y) ya da yağ içinde su (y/s) emülsiyonları şeklinde hazırlanırlar.

8.2.4. Pompalı Sistemler

Çabuk kuruyan, yapışkanlık hissi oluşturmeyen ve deride kalıntı bırakmayan alkollü formülasyonlardır. Aerosollerin ozon tabakasına verdiği zarar üzerine tercih edilmeye başlanmıştır.

8.2.5. Aerosol Şeklinde

Kullanım kolaylığı ve hijyenik olması gibi nedenlerle çok tercih edilen ürünlerdir. Bileşim ve ambalajlarında yapılan yeniliklerle kullanımları artmıştır.

8.3. Uygulama ve Etkileri

Bu preparatlar, ter bezlerinin uçlarının tıkanması ve kullanılan asit tuzlarının bakterilerin büyümesini engellemesi ile ter akışı önlenir. Bu nedenle, etkin bir ter önleyici aynı zamanda bir deodorant olarak da kabul edilir. Ancak bir deodorant, ter önleyici olarak kabul edilemez.

8.4. Etkilerinin Değerlendirilmesi

8.4.1. Gravimetrik Yöntem

Preparat, deneme yapılacak kişinin bir koltukaltına uygulanır. Diğer tarafa uygulanmaz. Emici pamuklu ped tartılarak koltukaltına yerleştirilir. Terleme uyarılarak bir süre beklenir. Her iki ped de tartılarak aradaki farktan terleme yüzdesi bulunur.

8.4.2. Transepidermal Su Kaybının Ölçülmesi

Bu yöntemle, deriye yerleştirilen bir ölçüm odacığından geçen hava akımı içindeki su buharı miktarı ölçülür.

UYGULAMA FAALİYETİ

➤ Krem ter önleyici uygulayınız.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Vücut özellikleriniz ve terleme yapınıza en uygun krem ter önleyiciyi seçiniz.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Koltuk altını sabunlu suyla yıkayınız ve kurulayınız.	➤ Ürünü temiz cilde uygulayınız.
➤ Elinize aldığımız yeteri miktardaki ürünü koltukaltına sürerek yediriniz.	➤ Ürünün giysilerde iz bırakmamasına dikkat ediniz.

➤ Çubuk ter önleyici uygulayınız.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Vücut özellikleriniz ve terleme yapınıza en uygun çubuk ter önleyiciyi seçiniz.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Koltuk altını sabunlu suyla yıkayınız ve kurulayınız.	➤ Ürünü temiz cilde uygulayınız.
➤ Ürünü sürme yöntemiyle koltuk altına uygulayınız.	➤ Ürünün kişisel kullanılması gerektiğini unutmayınız.

➤ Roll-on ter önleyici uygulayınız.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Vücut özellikleriniz ve terleme yapınıza en uygun roll-on ter önleyiciyi seçiniz.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Koltuk altını sabunlu suyla yıkayınız ve kurulayınız.	➤ Ürünü temiz cilde uygulayınız.
➤ Ürünü, ambalajının yapısındaki bilye yardımıyla koltukaltına sürünüz.	➤ Ürünün kişisel kullanılması gerektiğini unutmayınız.

➤ Pompalı-aerosol ter önleyici uygulayınız.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Vücut özellikleriniz ve terleme yapınıza en uygun pompalı ya da aerosol ter önleyiciyi seçiniz.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Koltukaltını sabunlu suyla yıkayınız ve kurulayınız.	➤ Ürünü temiz cilde uygulayınız.
➤ Ürünü, spreyleme şeklinde koltukaltına uygulayınız.	➤ Ürünün giysilerde iz bırakmamasına dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

AÇIKLAMA: Aşağıda size verilen cümleleri dikkatli okuyarak, verilen ifadeleri doğru tanımlarıyla eşleştiriniz.

1. Alkol ve sodyum stearat içerirler. () A. Krem şeklindeki ter önleyiciler
2. Kullanımı kolay ve hijyeniktir. () B. Çubuk şeklindeki ter önleyiciler
3. Çabuk kururlar. () C. Roll-on şeklindeki ter önleyiciler
4. Elle sürülürler. () D. Aerosol şeklindeki ter önleyiciler
5. Jel ve emülsiyon şeklindedir. () E. Pompalı sistem ter önleyiciler

Aşağıda verilen tamamlamalı soruları boşluklara doğru sözcükleri yazarak yanıtlayınız.

6. Ter önleyiciler üzerinde etki yaparak görev görürler.
7. Ter önleyici ürün seçilirken göz önüne alınmalıdır.
8. Çubuk ve roll-on ter önleyicilerin olması gerekir.
9. Ter önleyiciler aynı zamandaolarak kabul edilebilir.
10. Ter önleyiciler uygulanmadan önce koltukaltıile temizlenmelidir.
11. Ter önleyici ürünler aynı zamanda olarak da değerlendirilebilirler.
12. Ozon tabakasına zarar verdiği söylenen ter önleyiciler olanlardır.
13. Ambalajının yapısında bulunan dönen bilye ile uygulanan ter önleyiciler olarak adlandırılırlar.

NOT: Cevap anahtarımız modülün sonundadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Yaptığınız çalışmalarını kriterlere göre değerlendirerek, eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

➤ Krem ter önleyici uygulama

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Vücut özellikleriniz ve terleme yapınıza en uygun krem ter önleyiciyi seçtiniz mi?		
2	Koltuk altınızı sabunlu suyla temizlediniz mi?		
3	Ellerinizi yıkadınız mı?		
4	Yeteri miktardaki ürünü koltuk altına sürerek yedirdiniz mi?		
5	Uygulama sonrası ellerinizi yıkadınız mı?		
6	Ürünün giysilerinize bulaşmamasına dikkat ettiniz mi?		
7	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
8	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
9	Ürünü temiz cilde uyguladınız mı?		
10	Ürünün giysilerde iz bırakmamasına dikkat ettiniz mi?		

➤ Çubuk ter önleyici uygulama

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Vücut özellikleriniz ve terleme yapınıza en uygun çubuk ter önleyiciyi seçtiniz mi?		
2	Koltukaltınızı sabunlu suyla yıkadınız mı?		
3	Koltukaltınızı kuruladınız mı?		
4	Çubuk ter önleyiciyi sürme yöntemiyle koltukaltına uyguladınız mı?		
5	Kullandığınız ürün yalnızca size ait mi?		
6	Ürünün giysilerinize bulaşmamasına dikkat ettiniz mi?		
7	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
8	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
9	Ürünü temiz cilde uyguladınız mı?		
10	Ürünün kişisel kullanılması gerektiğini unutmamaya özen gösterdiniz mi?		

➤ **Roll-on ter önleyici uygulama**

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Vücut özellikleriniz ve terleme yapınıza en uygun roll-on ter önleyiciyi seçtiniz mi?		
2	Koltukaltınızı sabunlu suyla yıkadınız mı?		
3	Koltuk altınızı kuruladınız mı?		
4	Roll-on ter önleyiciyi sürme yöntemiyle koltukaltına uyguladınız mı?		
5	Kullandığınız ürün yalnızca size ait mi?		
6	Ürünün giysilerinize bulaşmamasına dikkat ettiniz mi?		
7	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
8	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
9	Ürünü temiz cilde uyguladınız mı?		
10	Ürünün kişisel kullanılması gerektiğini unutmamaya özen gösterdiniz mi?		

➤ **Pompalı-aerosol ter önleyici uygulama**

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Vücut özellikleriniz ve terleme yapınıza en uygun pompalı ya da aerosol ter önleyiciyi seçtiniz mi?		
2	Koltukaltınızı sabunlu suyla yıkadınız mı?		
3	Koltukaltınızı kuruladınız mı?		
4	Ürünü spreyleme yöntemiyle koltukaltına uyguladınız mı?		
5	Ürünün giysilerinize bulaşmamasına dikkat ettiniz mi?		
6	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
7	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
8	Ürünü temiz cilde uyguladınız mı?		
9	Ürünün giysilerde iz bırakmamasına dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığımız değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-9

AMAÇ

Bu faaliyette, verilen bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında kıl dökücü preparatları (depilatuarlar) tanıyarak seçebilecek, tekniğine uygun bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet ortamından, kozmetik ürünlerin satıldığı mağazalardan ve marketlerden araştırarak, kıl dökücü preparatlar ilgili edineceğiniz bilgileri sınıf ortamında arkadaşlarınıza aktarınız.

9. KIL DÖKÜCÜ ÜRÜNLER

9.1. Tanımı

Kıl dökücüler (depilatuarlar), vücutta bulunmayan istenmeyen kılları yumuşatarak ve kimyasal olarak parçalanmasını sağlayarak uzaklaştıran kozmetik preparatlardır.

9.2. Yapı ve Özellikleri

Deri ve kılın yapısı keratin içerdikleri için birbirine benzer ve aynı tip kimyasal maddeler ikisi için de etkilidir. Bu nedenle kıl dökücülerin, deride tahriş ve toksik etkisi yaratmaması, kolay uygulanması, kokusunun iyi olması ve kısa sürede kılı yumuşatarak kolayca uzaklaştırması istenir. Yapılarında kılın bünyesinde bulunan disülfür bağlarını hidroliz sonucu parçalayan redüktör maddeler ya da alkaliler bulunur. Bu maddelerin pH'ı genellikle kuvvetli alkalidir.

9.3. Bileşenleri

Yapılarında bulunan en etkin bileşenler stronsiyum sülfür ve kalsiyum tiyoglikolattır. Stronsiyum sülfür daha etkilidir ancak bir o kadar da tahriş edici etkisi vardır. Kıl dökücüler, cilt üzerinde kaldıkları sürenin yeterli ve etkili olması için genellikle krem ya da pasta şeklinde hazırlanırlar. Toz, sıvı, jel ve aerosol şeklinde de olabilirler. Bunun dışında şu bileşenler bulunur:

- Hidroksietil selüloz: Kalınlaştırıcı maddedir. İstenen kayganlığı sağlar.
- Talk, kalsiyum ve karbonat: Dolgu maddesidir. Hem tahrişin azalmasını hem de uygulama sonrası kremin kolay temizlenmesini sağlarlar
- Gliserin ve propilen glikol: Yumuşatıcıdır. Uygulama sırasında kurumayı önler.

- Sodyum lauril sülfat: Isıttıcıdır. Deriyle teması, ayrıca şişme hızını arttırarak kılın yumuşamasını sağlar.
- Parfüm: Ürüne güzel koku verir.

9.4. Kullanılışı

Kıl dökücüler, uygulama bölgesine sürülüp 3–12 dakika beklenir. Kıllar kıvrılmaya başladığında uygun bir bezle ovuşturarak ya da spatula ile ciltten uzaklaştırılır. Cilt yüzeyinde kalan artıklar ise limonlu ya da sirkeli suyla yıkanmalıdır. İşlemin ardından nemlendirici bir krem uygulanabilir. Kullanımda dikkat edilecek hususlar şunlardır:

- Ürünler göz, mukoza ve tahriş olmuş deri ile temas etmemelidir.
- Derinin kendini yenileyebilmesi için işlemin gece yapılması uygundur.
- Uygulama sonrası bölgeye sabun, parfüm, deodorant gibi kozmetikler sürülmemelidir.
- Bacaklarda tahriş yapabileceğinden haftada birden fazla uygulama yapılmamalıdır.
- Bacaklar için hazırlanmış preparatlar yüzde kullanılmamalıdır.
- Dermatolojik problemleri olan kişiler tarafından kullanılmamalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Kullanacağınız bölgeye en uygun kıl dökücü ürünü seçiniz.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Ellerinizi yıkayınız.	➤ Kişisel hijyen kurallarına uyunuz.
➤ Uygulama bölgesini yıkayınız ve kurulayınız.	➤ Ürünü temiz cilde uygulayınız.
➤ Elinize aldığımız yeteri miktardaki ürünü uygulama bölgesinin bir bölümüne sürünüz.	➤ Uygulama öncesi alerji testi yapınız.
➤ Önerilen bekleme süresini tespit ediniz.	➤ Bekleme süresince kılları gözlemleyiniz.
➤ Kıllar kıvrılmaya başladığı anda bir bezle ve ya spatula ile ovuşturarak kılları ciltten uzaklaştırınız.	➤ Uygulama sırasında deriyi tahriş etmemeye dikkat ediniz.
➤ Uygulama bölgesini limonlu ya da sirkeli suyla yıkayınız.	➤ Uygulama bölgesini yıkamak için sabun kullanmayınız.
➤ Uygulama bölgesine nemlendirici sürünüz.	➤ Uygulama sıklığı konusunda müşterinize bilgi veriniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

AÇIKLAMA: Aşağıda size verilen cümleleri dikkatli okuyarak yanlarındaki boşluklara doğru (D) ya da yanlış (Y) işareti koyunuz.

1. () Kıl dökücüler haftada 2-3 kez kullanılabilir.
2. () Kıl dökücüler kıllar üzerinde olduğu kadar deri üzerinde de etkilidirler.
3. () Uygulama sonrası bölgenin temizlenmesi için asitli sular uygulanır.
4. () İşlemin gündüz yapılması uygundur.
5. () Kıl dökücüler genelde alkali yapıdadır.
6. () Aynı kıl dökücü ürün vücudun her bölgesine kullanılabilir.
7. () Derideki yaralar uygulamaya engel değildir.
8. () Uygulama sonrası bölgeye herhangi bir kozmetik ürün uygulanmamalıdır.

NOT: Cevap anahtarımız modülün sonundadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Yaptığınız çalışmaları kriterlere göre değerlendirerek, eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Kullanacağımız bölgeye en uygun kıl dökücü ürünü seçtiniz mi?		
2	Uygulama bölgesini yıkadınız mı?		
3	Uygulama bölgesini kuruladınız mı?		
4	Elinize aldığınız yeteri miktardaki ürünü uygulama bölgesine sürdünüz mü?		
5	Önerilen bekleme süresini tespit ettiniz mi?		
6	Bekleme süresince kılları gözlemlediniz mi?		
7	Kıllar kıvrılmaya başladığında bir bezle ovuşturarak ürünü ciltten uzaklaştırdınız mı?		
8	Uygulama bölgesini limonlu ya da sirkeli suyla yıkadınız mı?		
9	Uygulama bölgesine nemlendirici sürdünüz mü?		
10	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
11	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
12	Kişisel hijyen kurallarına uydunuz mu?		
13	Ürünü temiz cilde uyguladınız mı?		
14	Uygulama öncesi alerji testi yaptınız mı?		
15	Bekleme süresince kılları gözlemlediniz mi?		
16	Uygulama sırasında deriyi tahriş etmemeye dikkat ettiniz mi?		
17	Uygulama bölgesini yıkamak için sabun kullanmaya özen gösterdiniz mi?		
18	Uygulama sıklığı konusunda müşterinize bilgi verdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-10

AMAÇ

Bu faaliyette, verilen bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında güneş ürünlerini tanıyarak seçebilecek, tekniğine uygun bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet ortamından, kozmetik ürünlerin satıldığı mağazalardan ve marketlerden araştırarak, güneş ürünleri ile ilgili edineceğiniz bilgileri sınıf ortamında arkadaşlarınıza aktarınız.

10. GÜNEŞ ÜRÜNLERİ

10.1. Tanımı

Güneşten koruyucu preparatlar, deriye ulaşan ultraviyole (UV) ışınlarının miktarını kontrol eden, deriyi güneş yanığından koruyan, hızlı ve düzenli bronzlaşma sağlayan preparatlardır.

10.2. Güneş Işığının Etkileri ve Güneşten Koruyucu Ürün Seçimi

Güneşten yayılan radyasyon alanı 400–800 nm (nanometre) arasındaki bölgedir. Bunun altında kalan kısım ise UV bölgesi olarak adlandırılır ve üç alt bölgede incelenir.

- UVC, 100-280 nm dalga boyu arasındadır. Çok şiddetli ve ani güneş yanığına neden olur. Özellikle göz için zararlıdır. Kanserojen etkisi vardır.
- UVB, 280-315 nm dalga boyu arasındadır. Güneş yanığından asıl sorumlu bölgedir. Camdan geçemez, Deride melanin pigmentinin oluşumunda en etkin bölgedir. Uzun süre maruz kalındığında erken yaşlanma, ileri durumlarda deri kanserleri görülebilir.
- UVA, 315-400 nm dalga boyu arasındadır. Daha düşük güneş yanığı oluşturma etkisine sahiptir. Deri yaşlanmasına neden olur.

10.3. Güneş Koruma Faktörü ve Etkinliğin Kontrolü

Güneşten koruyucu bir ürünün etkinlik derecesi güneşten koruma faktörü (GFK, sun protection factor- SPF) ile tanımlanır. Buna göre, GKF'si yüksek olan bir ürünün koruma etkinliği de yüksektir. GKF'nin seçimi, kişisel özelliklere ve deri tiplerine göre değişir. Buna göre uygun ürün seçimi **Tablo 2**'de verilmiştir.

GKF	KORUMA DERECEŚİ	DERİ TİPİ
2 - <4	Minimum	Hassas olmayan, normal deri, nadiren yanar iyi bronzlaşır.
4 - <6	Orta	Normal, orta derecede yanar, yavaş bronzlaşır.
6 - <8	Ekstra	Hassas, kolay yanar, çok az bronzlaşır.
8 - <15	Maksimum	Hassas, kolay yanar, asla bronzlaşmaz.
15 – 15<	Ultra	Hassas, kolay yanar, asla bronzlaşmaz.

Tablo 2. Deri tipleri ve FDA (Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi) tarafından önerilen GKF sınıflandırılması

GKF'nin belirtilen derecede etkin olabilmesi için, deriye yeterli miktarda uygulanması, terleme, ovma, suyla temas ya da ürünün fotoparçalanması gibi nedenlerle etkinliğinin azalmaması gerekir. Bu faktörlere karşı etkinliği ise gönüllü insanlar üzerinde ve kapalı koşullarda yapılan denemelerle belirlenir.

10.4. Bileşenleri

Güneşten koruyucu ürünlerde bulunan etkin maddeler, insan vücudunu koruma mekanizmasına göre 2 gruptur: Işınlara siper olanlar ve ışınları emenler. Işınlara siper olanlar, görünür, ultraviyole ve kızılötesi ışınları yansıtarak ya da saçarak koruma sağlarlar. Güneş ışınlarını süzen maddeler ise çoğunlukla sentetik kaynaklı kimyasal moleküllerdir. Vücudu koruma görevlerini, 250-320 nm arasındaki güneş ışınlarını emerek gerçekleştirirler. Bu iki gruptaki etken maddeler, birlikte kullanılarak daha yüksek koruma faktörleri (SPF) elde edilmektedir.

10.5. Formülasyon

İyi bir güneşten koruyucu formülasyon, etkili, suya dayanıklı, güvenilir, fiyatı uygun ve sunumu şık olmalıdır. Tüketiciyi eğitmek ve bilgilendirmek ve uyararak adına içerdiği maddeler etikette belirtilmelidir. Bu maddeler, emülsiyon yapıcı, güneşten koruyucu, kalınlaştırıcı, film oluşturucu, suya karşı dayanıklılık sağlayıcı, koruyucu ve pazarlama için gerekli katkı maddeleridir. Ayrıca bu bileşenlerin istenen etkinliği sağlayacak oranlarda bulunması, etkilerinin zaman içerisinde ya da birbirleriyle reaksiyona girerek azalmaması gerekir.

10.6. Çeşitleri

10.6.1. Jeller

Kullanımı kolay ürünler olmasına rağmen yapısındaki alkol ciltte tahrişe neden olabilir. Normal, karma ve yağlı cilt yapısına sahip kişilerin kullanımı için uygundur.

10.6.2. Yağlar

Suya dayanıklılıkları yüksektir. Cilt üzerinde ince bir film tabakası oluştururlar. GKF'leri çok yüksek değildir. Yumuşatıcı ve nemlendirici özellikleri vardır.

10.6.3. Aerosoller

Vücuttaki geniş yüzeylere çabuk ve kolay şekilde uygulanabilen, GKF'si düşük ürünlerdir. Genellikle yağ içerirler.

10.6.4. Yağlı Sıvı Yağ Bazında Formüller

Güneş yağlarına benzeyen yağlı ve pahalı ürünlerdir. Genellikle vazelin içerirler ve suya dayanıklıdır.

10.6.5. Emülsiyonlar

Kıvamları süt şeklinden koyu kıvamlı kremlere kadar değişiklik gösterir. S/y ya da y/s emülsiyonları şeklinde hazırlanırlar. Deride şeffaf olmayan bir film oluştururlar. Diğer ürünlere göre GKF'leri yüksektir ve etki süreleri uzundur.

10.6.6. Köpükler

Kullanımı kolay preparatlarıdır. GKF'leri yüksek olabilir. Ambalajlarından dolayı fiyatları pahalı olabilir.

10.6.7. Losyonlar

Bunlar, güneş, rüzgâr, su gibi etkilerle kuruyan cildin nemini kazandırır. Bu ürünlerin yüksek güneş ısısına dayanıklı olmaları istendiğinden kararlılıkları önemlidir.

10.7. Uygulama ve Etkileri

Güneşten koruyucu ürünler cilt tipine ve güneşin yoğunluğuna göre seçilir. Yeterli koruma faktörü içeren ürün, cilt tarafından emiliminin tam anlamıyla sağlanması için güneşe çıkmadan 30 dakika önce sürülmelidir. Suda çok kalan kişilerin, suya dayanıklı ürünler kullanması önerilir.

Cilt tipi de ürün seçimini etkiler. Kuru ciltler için s/y tipi emülsiyonlar, kremler ve yağlar önerilirken, yağlı ve akneye yatkın ciltlere jeller önerilir.

10.8. Kararlılık

Güneşten koruyucu ürünlerin kararlılığı da diğer ürünler gibi çok önemlidir. Ambalajı içindeki bitmiş ürün, yüksek ve düşük sıcaklıklarda, UV ışığı altında ve nem etkisinde bırakılır. Ürün, emülsiyonlarda damlacık büyüklüğü ve dağılımı, renk, koku, koruyucu etkinliği, ağırlık kaybı, kayganlık, pH, UV eğrisi, kapak dayanıklılığı gibi özellikler açısından kontrol edilir.

10.9. Yapay Bronzluk Oluşturan Ürünler

Güneş ışınlarının zararlı etkilerine karşı son yıllarda sıklıkla tercih edilen ürünlerdendir. Ürün içerisindeki etkin maddeler, derinin üst tabakasındaki proteinlerin serbest amino gruplarıyla reaksiyona girerek renk oluştururlar. Birkaç saat içinde, ciltte doğal bronz bir renk oluşur ve epidermis canlı kaldığı sürece etkinlik korunur. Oluşan renk, derinin tipine ve kalınlığına göre değişiklik gösterir.

10.10. Güneşlenme Sonrası Kullanılan Ürünler

Güneşlenme sonrası, cildi rahatlatmak, nemlendirmek ve serinletmek amacıyla kullanılırlar. Genellikle düşük kayganlığa sahip y/s emülsiyonları şeklinde losyonlardır. Yapılarında yüksek oranda su vardır. Ayrıca nemlendirici maddeler, enfeksiyona karşı koruyucu maddeler ve vitaminler de bileşimlerinde mevcuttur.

UYGULAMA FAALİYETİ

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Deri tipinize, rengine ve güneşin yoğunluğuna en uygun güneşten koruyucu ürünü seçiniz.	➤ Dikkatli olunuz.
➤ Ellerinizi yıkayınız.	➤ Ürünü temiz cilde uygulayınız.
➤ Elinize aldığımız yeteri miktardaki ürünü cilde iyice sürünüz.	➤ Vücutta ürünün sürülmediği yer kalmamasına dikkat ediniz.
➤ Ürünün cilt tarafından emilmesi ve sentezlenmesi için 30 dakika bekleme süresi tespit ediniz.	➤ Ürünün güneşe çıkmadan 30 dakika önce uygulaması konusunda dikkatli olunuz.
➤ Bekleme süresi sonunda güneşe çıkınız.	➤ Ürünün cilde ne kadar süreyle koruduğuna dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

AÇIKLAMA: Aşağıda size verilen cümleleri dikkatli okuyarak yanlarındaki boşluklara doğru (D) ya da yanlış (Y) işareti koyunuz.

1. () Yağ formülasyonundaki ürünler suya dayanıklı değildir.
2. () Emülsiyon formülasyonundaki ürünlerin koruma faktörleri düşüktür.
3. () Emülsiyon formülasyonundaki ürünlerin dayanıklılık süreleri uzundur.
4. () Ciltte pigmentasyon lekelerinin oluşmasına neden olan ışınlar UVB ışınlarıdır.
5. () Jel formülasyonundaki ürünler, akneye yatkın ciltlerin kullanımını için uygundur.
6. () Güneşten koruyucu ürün güneşlenme sırasında sürülmelidir.
7. () GKF seçimini etkileyen faktörlerden biri de kişinin yaşıdır.
8. () Güneşlenme sonrası kullanılan ürünler, bronzluğu korumak amacını taşırlar.
9. () Yapay bronzlaştırıcılar her ciltte aynı etkiyi göstermez.
10. () Ürünlerin formülasyonu suya dayanıklılık derecelerini etkilemez.

NOT: Cevap anahtarınız modülün sonundadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

UYGULAMALI TEST

Yaptığınız çalışmaları kriterlere göre değerlendirerek, eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Deri tipinize, renginize ve güneşin yoğunluğuna en uygun güneşten koruyucu ürünü seçtiniz mi?		
2	Ellerinizi yıkadınız mı?		
3	Elinize aldığınızı yeteri miktardaki ürünü cilde iyice sürdünüz mü?		
4	Ürünün sürülmediği bölge kalmamasına dikkat ettiniz mi?		
5	Güneşe çıkmadan önce yarım saat beklediniz mi?		
6	Ürünün cildinizi kaç saat süreyle koruduğuna dikkat ettiniz mi?		
7	DÜZENLİ VE KURALLARA UYGUN ÇALIŞMA		
8	Dikkatli olmaya özen gösterdiniz mi?		
9	Ürünü temiz cilde uyguladınız mı?		
10	Vücutta ürünün sürülmediği yer kalmamasına dikkat ettiniz mi?		
11	Ürünün güneşe çıkmadan 30 dakika önce uygulaması konusunda dikkatli oldunuz mu?		
12	Ürünün cilde ne kadar süreyle koruduğuna dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bu öğrenme materyalinde kazanmış olduğunuz yeterliliği aşağıda verilen soruları cevaplayarak değerlendiriniz.

YETERLİK ÖLÇME SORULARI

AÇIKLAMA: Aşağıda size verilen cümleleri dikkatli okuyarak yanlarındaki boşluklara doğru (D) ya da yanlış (Y) işareti koyunuz.

1. () Sabunlar genellikle alkali yapıdadırlar.
2. () Her cilt tipinde aynı tip sabunlar kullanılabilir.
3. () Banyo preparatları doğrudan vücuda uygulanır.
4. () Banyo preparatlarının cildi rahatlatıcı etkisi de vardır.
5. () Vücut şampuanları, kullanım açısından sabunlara oranla daha hijyeniktir.
6. () Vücut şampuanlarının yapısında yüzey aktif maddeler bulunmaz.
7. () Bebekler için hazırlanmış preparatlarda katkı ve koku maddelerinin miktarı azdır.
8. () Bebek sabunları bolca köpürebilecek özelliktedir.
9. () Hijyenik bağların 5–6 saatte bir değiştirilmesi gerekir.
10. () Hijyenik bağların koku oluşumunu engelleyecek özellikte olması gerekir.
11. () Böcek kovucuların böcekleri öldürücü etkileri vardır.
12. () Böcek kovucuları gün içerisinde bir kez uygulamak yeterlidir.
13. () Deodorantlar, istenmeyen kokuları yok eder.
14. () Roll-on deodorantların hijyenik kullanımları için kişiye özel olması gerekir.
15. () Krem ter önleyiciler s/y formülasyonu ile hazırlanırlar.
16. () Ter önleyiciler aynı zamanda deodorant olarak nitelendirilebilirler.
17. () İyi bir kıl dökücü ürün tahriş edici ve toksik etki yapmamalıdır.
18. () Kıl dökücü ürün uygulanmış cilde uygulamanın ardından kozmetik ürün sürülmemelidir.
19. () Güneş ürünleri cildin iyi bronzlaşması için kullanılır.
20. () UVA ışınları deri yaşlanmasına neden olur.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	Y
4	D
5	D
6	Y
7	D
8	D
9	D
10	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ-2 CEVAP ANAHTARI

1	C
2	C
3	A
4	D
5	E

ÖĞRENME FAALİYETİ-3 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	Y
5	D
6	Y
7	D
8	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-4 CEVAP ANAHTARI

1	B
2	D
3	C
4	E
5	A
6	33-37 Derece
7	25-26 Derece
8	Bez Dermatiti
9	İsilik
10	Kurutacak

ÖĞRENME FAALİYETİ-5 CEVAP ANAHTARI

1	Emici
2	5-6
3	7-9
4	Bakteriyostatik- Dezenfektan
5	Orta
6	Toksik-Alerjen
7	Yaprak
8	Steril
9	Yapışkan
10	İnce

ÖĞRENME FAALİYETİ-6 CEVAP ANAHTARI

1	C
2	D
3	B
4	C
5	C

ÖĞRENME FAALİYETİ-7 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	D
5	Y
6	Y
7	D
8	D
9	Y
10	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ-8 CEVAP ANAHTARI

1	B
2	D
3	E
4	A
5	C
6	Ter Bezleri
7	Terleme Özelliği
8	Kişiye Özel
9	Deodoran
10	Sabunlu Suyla

ÖĞRENME FAALİYETİ-9 CEVAP ANAHTARI

1	Y
2	D
3	D
4	Y
5	D
6	Y
7	Y
8	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-10 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	D
5	Y
6	Y
7	D
8	D
9	Y
10	Y

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	Y
4	D
5	D
6	Y
7	D
8	Y
9	D
10	D
11	Y
12	Y
13	Y
14	D
15	Y
16	D
17	D
18	D
19	Y
20	D

KAYNAKÇA

- ALPMEN Bayraktar , Doç Dr. Günsel, **Kozmetik Preparatlar**, İstanbul,1978.
- YAZAN Prof. Yasemin, **Kozmetik Bilimi**, İstanbul, 2004.
- www.dogalsabun.com / dergi
- www.renks.com/banyo tuzları
- www.renks.com/deodoran ve antiperspiranlar
- [www.renks.com/vücut](http://www.renks.com/vucut) bakımı
- www.reyone.com/banyo terapi / banyo tuzları
- www.sabunum.com/banyo tuzları
- www.sabunum.com / sabun